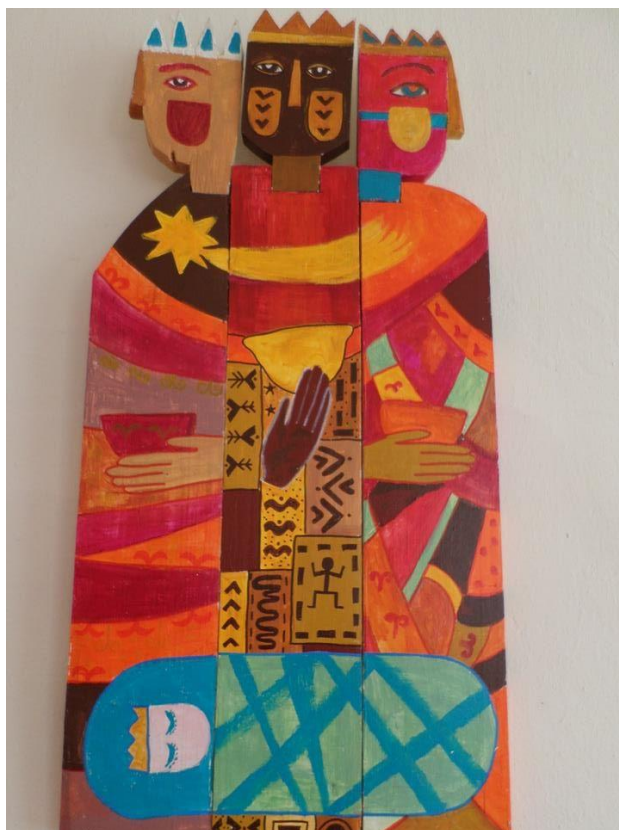

*MESEPEDAGÓGIAI TEMATIKA
ÉS SZAKANYAGGYŰJTEMÉNY*

II. kötet

2020.

Akadémiai Óvoda és Bölcsőde

TARTALOMJEGYZÉK

1. MÁRCIUS 15.	
Kiscsoport – Mesepedagógiai ötlettár terv	3.
Kiscsoport – meseajánló	5.
Középső csoport - Mesepedagógiai ötlettár terv	6.
Középső csoport – meseajánló	8.
Nagy csoport - Mesepedagógiai ötlettár terv	9.
Nagy csoport – meseajánló	11.
2. VÍZ VILÁGNAPJA (Zöld Óvoda)	
Kiscsoport – Mesepedagógiai ötlettár terv	13.
Kiscsoport – meseajánló	15.
Középső csoport - Mesepedagógiai ötlettár terv	17.
Középső csoport – meseajánló	19.
Nagy csoport - Mesepedagógiai ötlettár terv	21.
Nagy csoport – meseajánló	24.
3. HÚSVÉT	
Kiscsoport – Mesepedagógiai ötlettár terv	25.
Kiscsoport – meseajánló	27.
Középső csoport - Mesepedagógiai ötlettár terv	29.
Középső csoport – meseajánló	32.
Nagy csoport - Mesepedagógiai ötlettár terv	33.
Nagy csoport – meseajánló	36.
4. FÖLD NAPJA (Zöld Óvoda)	
Kiscsoport – Mesepedagógiai ötlettár terv	37.
Kiscsoport – meseajánló	39.
Középső csoport - Mesepedagógiai ötlettár terv	40.
Középső csoport – meseajánló	42.
Nagy csoport - Mesepedagógiai ötlettár terv	44.
Nagy csoport – meseajánló	47.
5. PÜNKÖSD	
Kiscsoport – Mesepedagógiai ötlettár terv	48.
Kiscsoport – meseajánló	49.
Középső csoport - Mesepedagógiai ötlettár terv	50.
Középső csoport – meseajánló	51.
Nagy csoport - Mesepedagógiai ötlettár terv	53.
Nagy csoport – meseajánló	54.
6. ÚJ KENYÉR ÜNNEPE	
Kiscsoport – Mesepedagógiai ötlettár terv	56.
Kiscsoport – meseajánló	58.
Középső csoport - Mesepedagógiai ötlettár terv	60.
Középső csoport – meseajánló	61.
Nagy csoport - Mesepedagógiai ötlettár terv	63.
Nagy csoport – meseajánló	65.
7. AJÁNLOTT SZAKIRODALMI JEGYZÉK	66.

Március 15. - Korcsoport: Kiscsoport

Mese: **A Szél és a Nap**

(Projekt időtartama: kb. 2 hét)

Mese: A kőleves	Mesei eszközhasználat	Élőszó Bábok, különböző technikákkal (kesztyű, ujjbáb stb.) Meseképek (aktuális meséhez) Kalap Mesepárna Mesebőrönd Mesetarisznya
	Ráhangoló rituálék, ötletek	Élő énekszó Mesére hívó mondóka vagy rigmus „Varázsige” Lámpaoltás, gyertyagyújtás
	Motiváció	Mondóka mozgással, meneteléssel (pl. „Megy az úton a katona”) Mesére hívó mondóka vagy rigmus Szerepjátékból meseindítás – főzés a babakonyhában, nemzeti menüsor kitalálása (pl. karddal aprított zöldségleves, kokárdaszendvics)
	Előadási módszer	Az óvodapedagógus mesélése eszköz nélkül Az óvodapedagógus előadása – „kőleves” főzése közben (elektromos, főzőlap, fazék, kövek, só, bors, zöldségek felhasználásával) A mese dramatizálása ujjbábokkal a gyermekek által
	Mese feldolgozási lehetőségei	A mese előadása az óvodapedagógus által, eszköz nélkül „Kakukktójás”: A mesei hozzávalókon kívül más tárgyak (pl. kisautó, dobókocka stb.) letakarva a szőnyegen. Pár másodperces megfigyelés után a gyerekek felsorolják, hogy mi nem kell a „kőleveshez”. „Hangjáték”: IKT eszköz használatával a mesében megjelenő hangok felismerése (pl. vízcsobogás, pénzcsörgés, katona menetelése stb.)

	„Csörgő játék”: Egy gyerek kezébe adok egy kis dobozt, melyben pénzérmeget rejtek el. (csörög) A „katona” szemét bekötöm, így kell megtalálnia a hazavezető utat (akusztikus játék)
Levezető rituálék	Élő énekszó Mesétől búcsúzó mondóka vagy rigmus („Ennyi volt, vége volt, minden szava igaz volt”) „Varázsige” Lámpagyújtás, gyertyaoltás
Játékba átvezetés	Levesfőzés a babakonyhában a nemzeti menüsor használatával (éttermes játék kezdeményezése) Színes gyurmákkal a nemzeti ételsor elkészítése (piros, fehér, zöld gyurma) Házakhoz vezető utak fonalból való kirakása, végijárása (egyensúlyozó játék a szőnyegen)
Munkaforma Szervezési forma	Csoportos, mikro-csoportos, egyéni; Kötetlen
Komplexitás egyéb tevékenységi területekkel	Ének-zene, gyermektánc Mozgás (nagymozgások, finommotorika) KVTM- környezet (zöldségek)

Cél- és feladatrendszer:

- a nemi identitás alakítása, erősítése a nemzeti ünnep kapcsán
- a női-férfi szerepek jelentősége, különbségének érzékeltetése a mesei tartalom által
- a gyerek beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése kérdésekkel, képekkel, eszközökkel, gyermeki kérdések megtámogatásával, megválaszolásával
- gondolkodás fejlesztése a mese feldolgozása által

Kiemelt fejlesztési terület:

- nagymozgások, finomotorika fejlesztése a mesei játékok, az eszközök használata által
- ok- okozati összefüggések megtapasztalása a szövegértéssel
- az akusztikus percepciók fejlesztése a mese feldolgozásával

Módszerek, eszközök:

- élmény-nyújtás, bemutatás, szemléltetés, megfigyelés, dicséret, motiváció, ismétlés, tapasztalás

Megjegyzés, egyéb tevékenységek: A mese ismétlése más formában, más komplex tevékenységekkel egy-két héten át délelőtt.

Meseajánló irodalmi gyűjtés - Kiscsoport:

A katona szerencséje (Magyar népmesék);

A kőleves (népmese) (<https://www.nepmese.hu/mesetar/mesek/trefas-mesek/a-koleves>);

Többet ésszel, mint erővel (Benedek Elek);

Bolond Istók generális (<https://jatsszunk-egyutt.hu/huszaros-mesek/>);

Az ember a legerősebb (Benedek Elek) (<https://mesetar.eoldal.hu/cikkek/benedek-elek-mesek/az-ember-a-legerosebb.html>);

A kecskekatonaság (Arany László: Icinke-Picinke);

A medve és a huszár (http://www.sgyak.u-szeged.hu/bemutat/konyvtar/konyvek/mesetar/medve_es_huszar.pdf);

Kolompos: Jönnek a huszárok

(https://drive.google.com/file/d/0B5dRS_dWoPetUjdKbzQ4dC0xZVk/edit);

Az ecceri huszár (http://users.atw.hu/nepmesek/marimese/Kakasdi/1_60-t%F3l/html/1_82.htm);

Március 15. - Korcsoport: Középső csoport

Mese: Az ecceri huszár	Mesei eszközhasználat	<p>Élőszó</p> <p>Bábok: ujjbábok (különböző árnyalatú gyapjú bajuszok, kendők)</p> <p>Meseképek (aktuális meséhez)</p> <p>Köpeny</p> <p>Mesedunyha</p> <p>Gyertya</p> <p>Illóolaj</p>
	Ráhangoló rituálék, ötletek	<p>Élő énekszó</p> <p>Mesére hívó mondóka vagy rigmus</p> <p>Triangulum megszólaltatása</p>
	Motiváció	<p>Élő énekszó (pl. „Huszárgyerek, huszárgyerek...”)</p> <p>Néptánc</p> <p>Mesére hívó mondóka vagy rigmus (pl. „Ezzel látok, ezzel is...”)</p> <p>Beszélgetőkörrel a családtagok szerepének megbeszélése, családi fotók nézegetése</p>
	Előadási módszer	<p>Az óvodapedagógus mesélése eszköz nélkül</p> <p>Az óvodapedagógus mesélése eszközzel – ujjbajuszok és ujjkendők</p> <p>A gyerekek általi dramatizálás a babaházban található eszközökkel (öregapó, öreganyó)</p> <p>A gyerekek a mese párbeszédesei részébe bekapcsolódnak és együtt mondjuk interaktív módon, mozgással kifejezve a történetet</p>
	Mese feldolgozási lehetőségei	<p>Az óvodapedagógus mesélése</p> <p>Beszélgetőkör - az otthoni tapasztalatok megbeszélése, párhuzamok megtalálása a mese és az otthoni élmények között (pl. „ki, miért bántott meg? Ki, hogyan szerzett örömet?”), kapcsolattartás családon belül (saját élmények)</p> <p>„Ki vagyok a családban?": a tulajdonságok, szerepek felsorolásának segítségével találják ki a gyerekek, hogy a mesélő kinek a bőrébe bújt (nagyapapa, nagymama, apa, anya, gyerek, dédi)</p> <p>„Mit csinállok?” – játék: A szereplők mesei elfoglaltságának, tevékenységének elmutogatása néma játékkal</p> <p>„Találd meg a párod”: A gyerekek kezében meseképek (eszköz, szereplő), jelre mindenki megtalálja a párját</p>

		„Öltöztető játék”: Próbababa felhasználásával huszár öltöztetése. Több fajta ruha közül a huszáröltözék kiválogatása.
Levezető rituálék		Élő énekszó Mesétől búcsúzó mondóka vagy rigmus Triangulum megszólaltatása
Játékba átvezetés		Várárok (szélesebb, keskenyebb) átugrása a szőnyegen Udvaron zöldágak felállítása, zoknilabdával célba dobás Kivágott textilkabát vagy zsebkendő díszítése varrással
Munkaforma Szervezeti forma		Csoportos, mikro-csoportos, egyéni Kötetlen
Komplexitás egyéb tevékenységi területekkel		Mozgás Ének-zene, gyermektánc KVTM- matematika KVTM- környezet Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Cél- és feladatrendszer:

- szociális érzékenység fejlesztése, családon belüli szerepek érzékeltetésével
- közösségi nevelés, az összetartozás érzésének erősítése, érdeklődés a szűkebb, tágabb világ felé
- anyanyelvi kulturáltság fejlesztése a népmesei nyelvezet megismerésével, szókincsbővítéssel
- figyelemfejlesztés a szándékos figyelem fenntartásával
- nonverbális kommunikáció fejlesztése a nagymozgások, gesztusok és mimika által

Kiemelt fejlesztési terület:

- nemzeti ünnep érzékeltetése huszáros mesék mesélése által
- a női-férfi szerepek kidomborítása mesefeldolgozással
- érzelmi intelligencia fejlesztése a régi idők felidézése által

Módszerek, eszközök:

- motiváció, élmény-nyújtás, bemutatás, szemléltetés, megfigyelés, magyarázat, dicséret, ismétlés, tapasztalás

Megjegyzés, egyéb tevékenységek: A mese ismétlése más formában, más komplex tevékenységekkel egy-két héten át délelőtt.

Meseajánló irodalmi gyűjtés – Középső csoport:

A kitanult katona (<https://egyszervolt.hu/estimese/a-kitanult-katona-20191230.html>);

Hogyan lett a huszárnak lova

(https://www.3szek.ro/load/cikk/111355/hogyan_lett_a_huszarnek_lova_magyar_nepmese);

Bolond Istók generális (<https://jatsszunk-egyutt.hu/huszaros-mesek/>);

A huszár és a szolgáló (https://www.antikregiseg.hu/mesetar/a_huszar_es_a_szorgalo_.php);

Tordon Ákos: A három ólomkatona (<https://jatsszunk-egyutt.hu/huszaros-mesek/>);

Tordon Ákos: A mézeskalács huszár (<https://jatsszunk-egyutt.hu/huszaros-mesek/>);

A katona meg a szabólegény (<https://www.nepmese.hu/mesetar/mesek/vitezes-mesek/a-katona-meg-a-szabolegeny>);

Az öreg katona (<https://egyszervolt.hu/estimese/az-oreg-katona-magyar-nepmese-20091106.html>);

Kolompos: Jönnek a huszárok

(https://drive.google.com/file/d/0B5dRS_dWoPetUjdKbzQ4dC0xZVk/edit);

A kőleves (népmese) (<https://www.nepmese.hu/mesetar/mesek/trefas-mesek/a-koleves>);

A katona szerencséje (Magyar népmesék);

A medve és a huszár ([http://www.sgyak.u-](http://www.sgyak.u-szeged.hu/bemutat/konyvtar/konyvek/mesetar/medve_es_huszar.pdf)

[szeged.hu/bemutat/konyvtar/konyvek/mesetar/medve es huszar.pdf](http://www.sgyak.u-szeged.hu/bemutat/konyvtar/konyvek/mesetar/medve_es_huszar.pdf));

Andersen: A rendíthetetlen ólomkatona;

A táltosgalamb (Kóka Rozália - <https://mek.oszk.hu/06500/06597/06597.htm#1>);

Krúdy Gyula: Rákóczi szőlőpásztora

(<https://www.facebook.com/164762596871472/posts/1341360849211635/>);

A Tordai- hasadék mondája (<https://magnoliacska.cafeblog.hu/2008/06/30/a-tordai-hasadek-mondaja/>);

Mátyás király várnagya meg a franciák (Kóka Rozália -

<https://mek.oszk.hu/06500/06597/06597.htm#1>);

Mátyás király hazajárt (Kóka Rozália – (<https://mek.oszk.hu/06500/06597/06597.htm#1>);

Március 15. - Korcsoport: Nagycsoport

Mese: Krúdy Gyula: Sánta honvéd	Mesei eszközhasználat	<p>Jelmezek</p> <p>Meseképek (aktuális meséhez)</p> <p>Gyertya</p> <p>Kalap</p> <p>Köpeny</p> <p>Mesedunyha</p> <p>Mesebőrönd</p> <p>Mesetarisznya</p> <p>Mesekendő</p>
	Ráhangoló rituálék, ötletek	<p>Furulyaszó</p> <p>Élő énekszó</p> <p>IKT eszköz által hallatott zene</p> <p>Mesére hívó mondóka vagy rigmus</p> <p>„Varázsige”</p> <p>Lámpaoltás, gyertyagyújtás</p> <p>Illóolaj használata</p>
	Motiváció	<p>Furulyaszó</p> <p>Élő énekszó</p> <p>IKT eszköz által hallatott zene</p> <p>Mesére hívó mondóka vagy rigmus (pl. „Menetel a katona, mellette megy a lova, fuss, katona, szaladj, az ellenség felé haladj!”)</p> <p>Az általunk készített huszárcsákók, papírkard zászló</p>
	Előadási módszer	<p>Az óvodapedagógus mesélése eszköz nélkül</p> <p>Az óvodapedagógus mesélése hangjátékkal. A gyermekek által használt mindennapi eszközökkel, hangszerekkel, mozdulatokkal effektek játszása, a mese történetének kísérete (pl. kardok hangja – fém kanalak összecattintásával, papírtrombitába túlkölés, lódobogás – cipősarok dobbantásával)</p>

	<p>A mese főbb jeleneteinek előadása nagymozgással, majd mimikai játékkal (pl. kardozás, csatajelenet, öröm, szomorúság, félelem)</p> <p>„Állj!": mikrocsoportban a történet eljátszása, majd megállítása „Állj!” felkiáltásra. A következő mikrocsoport beáll ugyanolyan pózba és onnan folytatja a történetet.</p>
Mese feldolgozási lehetőségei	<p>Az óvodapedagógus mesélése élő szóban</p> <p>„Kockázás”: A mese jelképei egy nagy kocka oldalain vannak. A jelképekhez tartozó jelenetek bemutatása a gyerekek által (pl. zászló – a sereg, zászlót lobogtat; kard – csatajelenet, sánta honvéd, kutya – ellenség kémlelése)</p> <p>„Katonaparancs”: középre helyezünk egy széket, ezt körbejárják a gyerekek. A „Menetel a katona” kezdetű mondókára, „parancsszóra” valaki leül a székre (a leggyorsabb), ő lesz a parancsnok.</p> <p>„Tiltott mozdulat”: A parancsnok kiáll a sereg elé, az ő mozdulatait kell utánoznia a többi gyereknek (pl. kardkivonás, menetelés). Előre kikötött, tiltott mozdulatot nem utánozhatnak (pl. fülbefogás).</p> <p>Beszélgetőkör: „Te hogyan fejeznéd be másképpen a mesét?”</p> <p>„Sánta huszár vezető”: egy gyermek megfogja a másik vállát és a vezetőnek segítenie kell őt egy felállított akadály végig járásánál.</p> <p>„Add a zászlót”: A gyerekek körben állnak. Egy gyerek kezében zászló. Ő mond egy külső vagy belső tulajdonságot, vagy egy mesei szereplő nevét, majd átadja a zászlót egy másik gyereknek, aki válaszul a tulajdonsághoz szereplő nevet, névhez tulajdonságot mond.</p>
Levezető rituálék	<p>Furulyaszó</p> <p>Élő énekszó</p> <p>IKT eszköz által hallatott zene</p> <p>Mesétől búcsúzó mondóka vagy rigmus</p> <p>„Varázsigé”</p> <p>Lámpa kapcsolás, gyertya elfújása</p> <p>Mesebőrönd bezárása</p> <p>Mesedunyha közös összehajtása</p>
Játékba átvezetés	<p>Várépítés, várarak kiépítése, a mesei színtér megformálása építőkockákból</p> <p>Labirintus kialakítása bóják és fonalak segítségével (udvaron is lehet)</p> <p>Térképkészítés</p> <p>Fonalkutya készítés</p>

		„Adj király, katonát!”
	Munkaforma Szervezeti forma	Csoportos, mikro-csoportos, egyéni Kötetlen
	Komplexitás egyéb tevékenységi területekkel	Mozgás Ének-zene, gyermektánc KVTM- matematika KVTM - környezet Rajzolás, festés, mintázás

Cél- és feladatrendszer:

- nemzeti ünnepünkhöz való pozitív érzelmi viszony erősítése
- a hazaszeretet csíráinak élesztgetése
- a nemzeti identitás alakítása, erősítése
- olvasóvá nevelés a mese által
- közösségi nevelés, egymásra való odafigyeléssel, együtt cselekvéssel
- erkölcsi tartás, a szabályok betartása iránti igény, az igazságosság, tisztelet, önzetlenség, figyelmesség, udvariasság a mesei tartalom által, illetve egymás meghallgatása által

Kiemelt fejlesztési terület:

- empátia fejlesztése a másággal elfogadásával (a mese mondanivalója)
- érzelmi nevelés, a modellekkel való azonosulással, annak megformálásával
- mesehallgatás során a vizuális képzelőerő, a képzelet alakítása

Módszerek, eszközök:

- motiváció, élmény-nyújtás, bemutatás, szemléltetés, megfigyelés, magyarázat, dicséret, ismétlés, tapasztalás

Megjegyzés, egyéb tevékenységek: A mese ismétlése más formában, más komplex tevékenységekkel egy-két héten át délelőtt.

Meseajánló irodalmi gyűjtés – Nagycsoport:

Hogyan lett a huszárnak lova

<https://www.3szek.ro/load/cikk/111355/hogyan lett a huszarnak lova magyar nepmese>

Mátyás király és a huszár (<https://jatsszunk-egyutt.hu/huszaros-mesek/>)

Tordon Ákos: A csodatrombita <https://jatsszunk-egyutt.hu/huszaros-mesek/>

Tordon Ákos: A három ólomkatona <https://jatsszunk-egyutt.hu/huszaros-mesek/>

Tordon Ákos: A mézeskalács huszár <https://jatsszunk-egyutt.hu/huszaros-mesek/>

Benedek Elek: János Vitéz <https://meseld.hu/mese/5-benedek-elek/123-benedek-elek-janos-vitez>

Krúdy Gyula: Sánta honvéd <https://mek.oszk.hu/06700/06726/06726.htm#16>

Krúdy Gyula: A kis szürke tábornok (Czárán Eszter szerk.: Világnak Virága);

Beczkó vára (<https://www.nepmese.hu/mesetar/mesek/legenda-mesek/becko-vara>);

Czárán Eszter szerk.: Világnak Virága: Kuckókirály;

Szegesdy Béni csákója (<http://mek.oszk.hu/00900/00975/html/>);

A csókai csata (<http://mek.oszk.hu/00900/00975/html/>);

A furulya (<http://mek.oszk.hu/00900/00975/html/>);

Méhes Bánhidya (<http://mek.oszk.hu/00900/00975/html/>);

Kóka Rozália: Mátyás király rózsát nyitó ostornyele

(<https://mek.oszk.hu/06500/06597/06597.htm>);

A Hadak útja (Benedek Elek);

Petőfi Sándor: János Vitéz (folytatásos);

Andersen: A rendíthetetlen ólomkatona;

Kolompos: Jönnek a huszárok

(https://drive.google.com/file/d/0B5dRS_dWoPetUjdKbzQ4dC0xZVk/edit);

Víz napja (Zöld Óvoda) - Korcsoport: Kiscsoport

(választási lehetőségek) - Terv időtartama: kb. 2 hét

Mese: Zelk Zoltán: Páracska	Mesei eszközhasználat	Élményt nyújtó mesélés előszóban Meseillusztráció (1-1 kép az aktuális meséhez) Mesepárna Óriás kék lepedő „Esőbot” Szivacs Báb
	Ráhangoló rituálék, ötletek	Mesére hívó mondóka vagy rigmus (Szigóri, móri..) Mese köszöntése körben állással (Szia mese...) egyre hangosabban Furulyaszó Mesetarisznya Mesepárna Mesetánc
	Motiváció	Esőbot bemutatása, használata Mesére hívó mondóka vagy rigmus Teknőben víz bevitele a csoportszobába Óriás kék lepedő Kavicsok
	Előadási módszer	Az óvodapedagógus élményt adó, előszavas mesélése Az óvodapedagógus előadása eszközök segítségével (szivaccsal vagy kavicsok összeütögetésével imitálva az esőt) Diavetítés Mesélés a Csimota papírszínház segítségével

<p>Mese feldolgozási lehetőségei</p>	<p>Az óvodapedagógus élőszavas, élményt adó mesélése</p> <p>Mesedramatizálás, eszközhasználattal gazdagítva (pl: a gyerekek ujjukkal a padlón kopogtatva vagy kavicsok összeütögetésével imitálják az eső hangját. Az óvodapedagógus a szivaccsal imitálja, ahogy a felhőből esik az eső, stb)</p> <p>A visszatérő mesei motívumokat közösen mondjuk el</p> <p>Igaz-hamis játék (mesével kapcsolatos állításokkal)</p> <p>Mese egy-egy jelenetének mozgással való kidolgozása (pl.eső az erdő felett: guggolásból kinyújtózás, eső a rét felett: ujjuk felnyújtása, stb)</p> <p>Mesét ábrázoló képek sorba állítása (max 3-4 kép) vagy csak beszélgetés egy-egy kiragadott képről</p>
<p>Levezető rituálék</p>	<p>Mesétől búcsúzó mondóka (Szigóri Móri-halkan kezdve.)</p> <p>Búcsúzás a mesétől (Szia mese, jó, hogy itt voltál... Gyere máskor is mese...)</p> <p>Mesepárna elrakása</p> <p>Papírszínház bezárása</p>
<p>Játékba átvezetés</p>	<p>Horgászás a nagy kék lepedőről (előre elkészített papír vagy parafa halakkal)</p> <p>Folyó, patak átugrása (kék lepedő összetekerve)</p> <p>Eső imitálása szűrővel, szivaccsal vagy csak a tenyerükből kifolyatva</p> <p>Papírhajó fújó verseny a teknőben</p> <p>„Keress szigetet magadnak” Futójáték. Karikák a földön, az eső hangjára mindenki keres egy szigetet/karikát magának. Ha egyre kevesebb a karika, több gyermek áll be egybe.</p> <p>Az előző játék játszható úgy is, hogy az eső hangjára elbújnak valahová vagy gyorsan valamiből ernyőt tartanak a fejük fölé.</p> <p>„Változz” Adott hangra váltoozzanak a gyerekek lassú folyóvá, gyors patakká, felhővé, békává, siklóvá, gólyává, stb.</p> <p>„Csónakázás” Kendőkön ülve, kezükkel-lábukkal hajtva magukat csúsznak át a terem egyik végétől a másikba.</p> <p>Felhős égbolt festése szivaccsal, kék vagy fehér anyagra</p>
<p>Munkaforma</p>	<p>- Csoportos, mikro-csoportos, egyéni;</p>
<p>Szervezeti forma</p>	

		- Kötetlen;
	Komplexitás egyéb tevékenységi területekkel	Mozgás Ének-zene, gyermektánc Külső világ tevékeny megismerése Rajzolás, festés, mintázás

Cél- és feladatrendszer:

- szándékos figyelem felkeltése, fenntartása, idejének meghosszabbítása
- szókincsbővítés, mese szeretetére nevelés
- auditív memória fejlesztése
- beszédkézség, szövegértés fejlesztése
- nonverbális kommunikáció fejlesztése
- tapasztalati, cselekvő úton történő ismeretszerzés
- természet óvására, védelmére történő nevelés

Kiemelt fejlesztési terület:

- ok-okozati összefüggések felismertetése
- -érzékenyítés a környezetvédelem iránt
- egészséges életmód kialakítása
- figyelem koncentráció felkeltése, megtartása
- szociális kompetenciák erősítése, a közösséghez való tartozás érzetének erősítése

Módszerek, eszközök:

- bemutatás, szemléltetés, előadás, megfigyelés, beszélgetés, dicséret, motiváció

Megjegyzés, egyéb tevékenységek: A mese ismétlése más formában, más komplex tevékenységekkel egy-két héten át délelőtt.

Meseajánló irodalmi gyűjtés - Kiscsoport:

Páracska (Zelk Zoltán: A tölgyfa születésnapja, Móra Ifjúsági Könyvkiadó 2017)
 Szellő és a bárányfelhők (Varga Katalin: Gógös Gúnár Gedeon)
 Hangyaitató (<http://zoldmeselo.blogspot.com/2012/08/hangyaitato.html>)
 Esőmese (Fésűs Éva: Mesebatyu, Szent Gellért Kiadó);
 Potyka a sérült béka (<http://www.mimoescsipek.hu/pedagogusoknak/mesek>)
 Mese a felhőkről (M. Solar Judit, Publio Kiadó)

Csipek a jubileumi parkba kirándul

<http://www.mimoescsipek.hu/pedagogusoknak/mesek/9/csipek-a-jubileumi-parkba-kirandul>);

Szutyevjev: A gomba alatt;

Ctvrtek-Smetana: Moha és Páfrány (10 mese) (Móra, 2008);

Berg Judit: Micsoda idő (6)(Pozsonyi Pagony Kft 2006);

Gazdag Erzsébet: A pisztráng és a patak (Tavaszi van, gyönyörű. - gyermekirodalmi szöveggyűjtemény 1996);

Víz napja (Zöld Óvoda) - Korcsoport: Középső csoport

Mese: Kell-e a nádnak az eső?	Mesei eszközhasználat	<p>Élményt nyújtó mesélés előszóban</p> <p>Meseillusztráció (néhány kép az aktuális meséhez)</p> <p>Mesepárna</p> <p>Hangszerek</p> <p>„Esőbot”</p> <p>Földgömb</p> <p>Dézsza</p> <p>Nád</p> <p>Báb</p>
	Ráhangoló rituálék, ötletek	<p>Mesére hívó mondóka vagy rigmus (Szigóri móri, Ezzel látok.)</p> <p>Mese köszöntése körben állással (Szia mese...)</p> <p>Furulyaszó</p> <p>Mesetarisznya</p> <p>Mesepárna</p> <p>Mesetánc</p>
	Motiváció	<p>Esőbot bemutatása, használata</p> <p>Csendgyakorlatok (úgy adjuk körbe az esőbotot, hogy hangosan szakadjon az eső, majd úgy, hogy meg se szólaljon)</p> <p>Mesére hívó mondóka vagy rigmus</p> <p>Vendégség kezdeményezése a csoportban</p> <p>Nád, dézsza bevitele a csoportszobába</p> <p>Földgömb nézegetése</p> <p>Vizi, növényi életvilággal kapcsolatos képek válogatása, kiragasztása a gyerekekkel együtt</p> <p>Elszáradt és egészséges cserepes növények bevitele</p> <p>Találós kérdés</p> <p>Beszélgetés a víz fontosságáról</p>
	Előadási módszer	<p>Az óvodapedagógus élményt adó, előszavas mesélése</p> <p>Az óvodapedagógus előadása eszközök segítségével</p> <p>Mesélés a Csimota papírszínház segítségével</p>

	<p>Élőszavas mesélés Mátyás király báb segítségével</p> <p>Gyermekek interaktív bevonása a mese folyamatába mozdulatokkal, találós kérdésekkel</p>
Mese feldolgozási lehetőségei	<p>Az óvodapedagógus élőszavas, élményt adó mesélése</p> <p>Mesedramatizálás, eszközhasználatral gazdagítva (pl: elszáradt nád, vagy újra friss vizet kapott nád eljátszása, szomjas főurak megszemélyesítése)</p> <p>Igaz-hamis játék (mesei és környezetvédelemmel kapcsolatos állításokkal)</p> <p>Mátyás király bábot megszemélyesítve, a gyerekek interaktív bevonása a mesébe</p> <p>Mesei képek sorrendbe rakása, mese elmondása a gyerekek saját szavaival.</p>
Levezető rituálék	<p>Mesétől búcsúzó mondóka (Szigóri Móri-halkan kezvde.)</p> <p>Búcsúzás a mesétől (Szia mese, jó, hogy itt voltál... Gyere máskor is mese...)</p> <p>Mesepárna elrakása</p> <p>Papírszínház bezárása</p>
Játékba átvezetés	<p>Elszáradt növények meglocsolása</p> <p>Mese után szabadon, lábmosás a dézsában</p> <p>„Ki vagyok én?” Fejre erősített vízzel kapcsolatos képek kitalálása barchoba-szerűen.</p> <p>Zöldség magok palántázása a csoportszobában (folyamatos megfigyelés, gondozás. Kísérlet: a csoportszoba más-más helyére rakjuk a cserepeket, hol fejlődik jobban fényben-árnyékban, kevesebb vagy több vizet kap, stb)</p> <p>Víz hordása, öntése (kancsóból pohárba, tálba; kanállal vagy szivaccsal egyik tálból a másikba)</p> <p>Horgász játék: Lavórba dobálva vízbe illő és nem illő tárgyak, majd a vizet szennyező tárgyak kihalászása</p> <p>Mini terepaszta készítése tojástartóból, festéssel, ragasztással az újrahasznosítás jegyében</p> <p>Nádsíp faragás (ha hozzájutunk annyi nádhoz 😊)</p>

	Munkaforma	- Csoportos, mikro- csoportos, egyéni
	Szervezési forma	- Kötetlen;
	Komplexitás egyéb tevékenységi területekkel	Mozgás Ének-zene, gyermektánc Külső világ tevékeny megismerése Rajzolás, festés, mintázás

Cél- és feladatrendszer:

- figyelemkoncentráció fejlesztése, szándékos figyelem fenntartása, idejének meghosszabbítása
- szókincsbővítés
- beszédkézség, szövegértés fejlesztése
- nonverbális kommunikáció fejlesztése
- ok-okozati összefüggések felismertetése
- tapasztalati, cselekvő úton történő ismeretszerzés
- természet óvására, védelmére történő nevelés

Kiemelt fejlesztési terület:

- ok-okozati összefüggések felismerése, megértése, megfogalmazása
- -érzékenyítés a környezetvédelem, vizeink védelme iránt
- egészséges életmód kialakítása
- szociális kompetenciák erősítése, gondoskodás, felelősségvállalás iránti igény felkeltése

Módszerek, eszközök:

- bemutatás, szemléltetés, előadás, megfigyelés, beszélgetés, dicséret, motiváció

Megjegyzés, egyéb tevékenységek: A mese ismétlése más formában, más komplex tevékenységekkel egy-két héten át délelőtt.

Meseajánló irodalmi gyűjtés – Középső csoport:

A patak meséje (Zelk Zoltán: A tölgyfa születésnapja, Móra Ifjúsági Könyvkiadó 2017)

Az öreg halász és a tenger https://www.youtube.com/watch?v=V6AK_K_wfkM

B. Radó Lili: Esőcseppcsekék (<https://egyszervolt.hu/mese/esocseppcsek.html>)

A forrástól a tengerig-Mese a vízről (<http://zoldmeselo.blogspot.com/2012/09/a-forrastol-tengerig-mese-vizrol.html>)

A szikla és a víz (<http://zoldmeselo.blogspot.com/2012/11/a-szikla-es-viz.html>)
Kell-e a nádnak az eső? (Kóka Rozália - <https://mek.oszk.hu/06500/06597/06597.htm#1>)
Szép Cerceuska (Benedek Elek)
Jávorfából furulyácska (Illyés Gyula: Hetvenhét magyar népmese);
A halász fia (Benedek Elek);
Vízi Péter és Vízi Pál (népmese -Czárán Eszter szerk.);
Kormos István:Az aranyhalacska és a csuka
(<https://lowoa.wordpress.com/2008/11/20/kormos-istvan-az-aranyhalacska-es-a-csuka/>);
A jaguár és az eső (T. Aszódy Éva: Mackó anyó dajkát keres, Móra Ferenc könyvkiadó,
1973);
Mátyás király és a szép molnárleány (Kóka Rozália -
<https://mek.oszk.hu/06500/06597/06597.htm#1>);
Wass Albert: Tavak könyve (https://www.youtube.com/watch?v=Fgjc_GFfkVQ);

Víz napja (Zöld Óvoda) - Korcsoport: Nagycsoport

Mese: A szivárvány fia	Mesei eszközhasználat	<p>Élményt nyújtó mesélés élőszóban</p> <p>Meseillusztráció (néhány kép aktuális meséhez)</p> <p>Mesepárna</p> <p>Színes kendők</p> <p>Természetes vizeket ábrázoló képek</p> <p>Hangszerek</p> <p>Földgömb</p> <p>Óriás szivárvány kendő</p> <p>Csimota papírszínház</p>
	Ráhangoló rituálék, ötletek	<p>Mesére hívó mondóka vagy rigmus (Szigóri móri, Ezzel látok..)</p> <p>Mese köszöntése körben állással (Szia mese...)</p> <p>Furulyaszó</p> <p>Élő énekszó</p> <p>IKT eszköz által hallatott zene</p> <p>Mesepárna</p> <p>Mesetánc</p>
	Motiváció	<p>Mesére hívó mondóka vagy rigmus (Szigóri móri, Ezzel látok.)</p> <p>„Esőbot” hangszer segítségével az eső hangjának imitálása</p> <p>Színes kendők</p> <p>Természetes vizeket ábrázoló képek kiragasztása a gyerekek segítségével (tisztá és szennyezett vizekről)</p> <p>Beszélgetés a képekről</p> <p>Vízivás, kézmosás utáni meseindítás</p> <p>Esős idő esetén az ablakon kinézés, időjárás megbeszélése utáni meseindítás</p> <p>Víz (eső, patak, tenger, stb.) hangjai, IKT</p> <p>Találós kérdés</p>

Előadási módszer	<p>Az óvodapedagógus élményt adó, élőlészavas mesélése</p> <p>Az óvodapedagógus előadása hangkeltő eszközök segítségével</p> <p>Az óvodapedagógus előadása színes kendők eszközök segítségével</p> <p>A gyerekek bekapcsolódása a mese párbeszédese részeibe, a mondanivaló kifejezése mozgással, interaktív módon.</p> <p>Egy-egy kommunikatívabb gyermek önálló mesemondása (ha igényli a képek alapján)</p>
Mese feldolgozási lehetőségei	<p>Az óvodapedagógus élőlészavas, élményt adó mesélése</p> <p>Mesedramatizálás, eszközhasználatával gazdagítva</p> <p>„Értől az óceánig” (drámajáték) saját testükkel, hangjukkal alakítsanak ki vizes élőhelyeket (folyópartot, tópartot, a víz útját az értől az óceánig)</p> <p>„Mozdulatjáték” Folyó, víz, tenger, csapból folyó víz, stb. megjelenítése zenére vagy konkrétan az adott jelenség hangjaira. (Ugyanez a játék a színes kendők használatával)</p>
Levezető rituálék	<p>Mesétől búcsúzós mondóka (Szigóri Móri-halkan kezdve..)</p> <p>Búcsúzás a mesétől (Szia mese, jó, hogy itt voltál... Gyere máskor is mese...)</p> <p>IKT eszköz által hallgatott zene</p> <p>Óriás szivárványkendő összehajtogatása</p> <p>Mesepárna elrakása</p>
Játékba átvezetés	<p>„Helycsere” Az óriás szivárványkendőt körbe állva, fejük fölé felemelve óvodapedagógus vagy egy-egy gyermek utasítására két gyermek helyet cserél különböző információk alapján. (pl: név, jel, ruházat, stb.)</p> <p>Szivárványkészítés festéssel, színes fonalakkal, kendőkből</p> <p>„Esőbot” készítése http://manokucko.hu/esobot-keszítése-hazilag/</p> <p>Terepasztal készítése festéssel, ragasztással, természetes anyagok igénybevételével, mikrocsoportokban (tó, folyó és tengerpart élővilága)</p> <p>Varrás (halak varrása filc anyagból)</p> <p>Halak készítése papírzacskóból, festéssel</p> <p>Tutaj készítése parafadugók összeragasztásával</p>

	<p>Szappanbuborék fújása (ezekben a szivárvány színeinek megfigyelése)</p> <p>Kísérletek (víz tulajdonságai, víz töltögetése különböző méretű üvegekbe, csövekbe, tálakba. Olaj, festék, cukor, papír, parafa, stb vízbe helyezés utáni megfigyelése)</p> <p>Akadálypályán átvinni egy pohár vizet úgy, hogy ne boruljon ki</p> <p>Közös plakátkészítés vizeink védelme témában, mikro-csoportokban</p>
<p>Munkaforma</p> <p>Szervezeti forma</p>	<p>- Csoportos, mikro- csoportos, egyéni</p> <p>- Kötetlen;</p>
<p>Komplexitás egyéb tevékenységi területekkel</p>	<p>Mozgás</p> <p>Ének-zene, gyermektánc</p> <p>KVTM- matematika</p> <p>Rajzolás, festés, mintázás</p>

Cél- és feladatrendszer:

- figyelemkoncentráció fejlesztése, szándékos figyelem fenntartása, idejének meghosszabbítása
- szókincsbővítés
- auditív memória fejlesztése
- beszédképesség, szövegértés fejlesztése
- nonverbális kommunikáció fejlesztése
- ok-okozati összefüggések felismertetése
- tapasztalati, cselekvő úton történő ismeretszerzés
- természet óvására, védelmére történő nevelés

Kiemelt fejlesztési terület:

- ok-okozati összefüggések felismerése, megértése, megfogalmazása
- -érzékenyítés a környezetvédelem iránt
- egészséges életmód kialakítása
- szociális kompetenciák erősítése a mikrocsoporthoz tartozó tevékenységek során

Módszerek, eszközök:

- bemutatás, szemléltetés, előadás, megfigyelés, beszélgetés, dicséret, motiváció

Megjegyzés, egyéb tevékenységek: A mese ismétlése más formában, más komplex tevékenységekkel egy-két héten át délelőtt.

Meseajánló irodalmi gyűjtés – Nagycsoport:

Móra Ferenc: A csókai csóka <https://egyszervolt.hu/vers/csokai-csoka.html>

A kerek kő (Arany László: Icinke-Picinke)

Az öreg halász és a nagyravágyó felesége <https://www.nepmese.hu/mesetar/mesek/az-oereg-halasz-es-nagyravagyo-felesege>

Magyar rege az Ikva partjáról (Czárán Eszter: Világnak virága, Szerzői kiadás 2005)

Póky Péter (Czárán Eszter: Világnak virága Szerzői kiadás 2005)

A szivárvány fia (Így megyek az iskolába, Bajzáth Mária válogatása, Kolibri kiadó 2016)

A halász fia (Benedek Elek: Többsincs királyfi, Móra Ferenc Könyvkiadó, 1981)

Mátyás király és a szép molnárléány (Kóka Rozália -

<https://mek.oszk.hu/06500/06597/06597.htm#1>

Békakirály <https://nepmese.hu/mesetar/mesek/a-bekakiraly>;

A világszép nádszálkisasszony (Arany László: Icinke-Picinke);

A vízi molnár lánya (Czárán Eszter szerk.);

Miért sós a tenger? <http://mesesarok.blogolj.net/nepek-mesei/miert-sos-a-tenger/>;

A halkisasszony (Illyés Gyula: Hetvenhét magyar népmese);

Andersen: A kis hableány;

Grimm: A tavitündér;

Móra Ferenc: Homokországban (http://mesemorzsa.blogspot.com/2013_07_12_archive.html);

Húsvét - Korcsoport: Kiscsoport

Választási lehetőségek (Projekt időtartama: kb. 2-3 hét)

Mese: Mese a falánk tyúkocskáról	Mesei eszközhasználat	Opcionális pl.: az óvónő által elkészített bábok, mesetarisznya, mesekosár, mesepárna, gyertya, hangszer, fejdíszek, zene lejátszó stb.
	Ráhangoló rituálék, ötletek	Ötletek: mesetarisznya mesekosár hangszer pl.: furulyaszó mesepárna gyertyagyújtás csendgyakorlat pl.: hangszer vagy más eszköz körbeadása úgy, hogy nem szólal meg olyan mondóka, dal, amely a csoportban a mese előtt mindig elhangzik
	Motiváció	Rituálék alkalmazása motivációként Kalácssütés, dagasztás a mese előtt: <i>„Amíg megkel a tészta, hallgassátok meg, mi történt a falánk tyúkocskával...”</i> Találós kérdés a tyúkról: <i>„A baromfiudvarnak lakója, Akire szemet vetett a róka, Egyfolytában kotkodálja, Minden napra van tojása. Mi az?”</i> Mesetarisznyában tojás elrejtése abból mese indítás: <i>„Ki hagyhatta itt ezt a tojást a mesetarisznyában?Eszembe is jutott egy mese a falánk tyúkocskáról...”</i>
	Előadási módszer	Eszköz nélküli mesélés: az óvodapedagógus saját metakommunikációs eszközeivel, a hangjának változatos használatával adja elő a mesét. Eszközökkel való mesélés pl.: ujjbáb, kesztyűbáb, árnyjáték, kendők, fejdíszek stb. használatával Interaktív mesélés: az óvodapedagógus bevonja, a mesébe a gyermekeket pl. érzelmek mutatása közösen, gyerekek megszólítása, kérdezése, mozdulatok imitálása stb.

		A mese közös dramatizálása nagymozgással kísérve
	Mese feldolgozási lehetőségei	<p>Érzelmek utánzása: A meseszereplők érzelmeit, arckifejezéseit mutatjuk be bizonyos szituációkban.</p> <p>Tánc „tyúkanyó” házában: A gyerekek zenére táncolnak pl.: „<i>Két tyúkom tavalyi...</i>”, ha megállítom a zenét, egy kiválasztott mese szereplő érzelmét mutatjuk be.</p> <p>Mese dramatizálása: A gyerekekkel közösen nagymozgásokkal kísérve eljátsszuk a mesét</p>
	Levezető rituálék	<p>Ötletek:</p> <p>Hangszer pl.: furulyaszó</p> <p>mesepárna helyre vitele</p> <p>gyertya elfújása</p> <p>csendgyakorlat pl.: hangszer vagy más eszköz körbeadása úgy, hogy nem szólal meg</p> <p>rituális szöveg, amely minden mesefoglalkozás után elhangzik</p>
	Játékba átvezetés	<p>Kalács megsütése, megkóstolása</p> <p>Tyúkálarc festése</p> <p>Tyúkanyó házában megépítése agyagból (szabad játékban felajánlható fakockából, duploból)</p> <p>Babakonyhában húsvéti tál készítése</p>
	Munkaforma Szervezeti forma	<p>- Csoportos, mikro- csoportos, egyéni</p> <p>- Kötetlen</p>
	Komplexitás egyéb tevékenységi területekkel	<p>Ének-zene, gyermektánc: Ritmikus mozgás zenére, zenehallgatás</p> <p>Mozgás: a mese nagymozgásokkal való kísérete, szabad tánc, reagálás gyorsaság (a zene leállításánál)</p> <p>KVTM környezeti tartalom: baromfiudvar ismereteinek elmélyítése</p> <p>KVTM matematikai tartalom: a mese cselekményeinek sorrendisége, páros feladatok</p> <p>Rajzolás, festés, mintázás: Agyag formázás, rajzolás</p>

Cél- és feladatrendszer:

- szorongás oldása, nyugodt légkör megteremtése a mesére hangolódó rituáléval
- élménynyújtás, irodalom megszerettetése az óvodapedagógus meseelőadásával, eszközök használatának alkalmazásával pl. bábok
- együttesség örömeinek megteremtése a közös mesei élmény által
- szokásrendszer kialakítása a különböző rituálék bevezetésével
- önbizalom fejlesztése sok dicsérettel
- anyanyelvi nevelés a mese nyelvi eszközeivel
- érzelmek felismerésének-kifejezésének elősegítése, empátia, türelem, szociális képességek fejlesztése az érzelem játékokon keresztül
- szókincs bővítés, beszédkezdő fejlesztése a mese szöveghasználata által
- figyelem-koncentráció, képzelet fejlesztése a mese hallgatás által

Kiemelt fejlesztési terület:

- elaborációs képességek fejlesztése a mese átélésével
- érzelmek megélése, kifejezése az érzelemjátékokon keresztül, illetve a mese hallgatás által

Módszerek, eszközök: beszélgetés, bemutatás, szemléltetés, magyarázat, dicséret, ellenőrzés, értékelés, motiváció

Megjegyzés, egyéb tevékenységek:

A projekt témáját minden tevékenységi területen feldolgozzuk komplex játéktevékenységekbe ágyazva. A gyermekek így a projekt végére élményeken, tapasztalatokon keresztül kapnak átfogó ismeretet a témával kapcsolatban.

Meseajánlat kiscsoport:

Mese a falánk tyúkocskáról (népmese)

<http://gyerekmanok.gportal.hu/gindex.php?pg=33472089>

A kakas és a pipe. Illyés Gyula: Hetvenhét magyar népmese, 5.o.

A nyulacska harangocskája (Arany László: Icinke-Picinke)

A mezei nyúl és a sündisznó (Arany László: Icinke-Picinke)

Zelk Zoltán: Mese a legokosabb nyúlról https://reader.dia.hu/document/Zelk_Zoltan-Aszik_a_szel-10489

Nagytakarítás a Napnál <https://jatsszunk-egyutt.hu/3-mese-a-napocskarol/>

Zelk Zoltán: A hóvirág <http://operencia.com/a-hovirag-zelk-zoltan-meseje-nyoman/>

A nyúl meg a tavaszi hó <http://mesekukac.hu/a-nyul-meg-a-tavaszi-ho/>

Zelk Zoltán: Tavaszi mese;

Zelk Zoltán: Tilinkó (https://reader.dia.hu/document/Zelk_Zoltan-Aszik_a_szel-10489);

A szorgalmas és a rest leány (Arany László: Icinke-Picinke);

Zelk Zoltán: A gólya érkezése (https://reader.dia.hu/document/Zelk_Zoltan-Aszik_a_szel-10489);

Móra Ferenc: A nyughatatlan méhecske;

A bűdösbanka fészke (Arany László: Icinke-Picinke);

Vázsonyi Endre: Rémusz bácsi meséi (Móra Könyvkiadó, 2015);

Húsvét - Korcsoport: Középső csoport

Mese: Zelk Zoltán: A három nyúl	Mesei eszközhasználat	Opcionális pl.: az óvónő által elkészített bábok, mesetarisznya, mesekosár, mesepárna, gyertya, hangszer, fejdíszek, zene lejátszó stb.
	Ráhangoló rituálék, ötletek	<p>Ötletek:</p> <p>mesetarisznya</p> <p>mesekosár</p> <p>hangszer pl.: furulyaszó</p> <p>mesepárna</p> <p>gyertyagyújtás</p> <p>csendgyakorlat pl.: hangszer vagy más eszköz körbeadása úgy, hogy nem szólal meg</p> <p>olyan mondóka, dal, amely a csoportban a mese előtt mindig elhangzik</p>
	Motiváció	<p>Rituálék alkalmazása motivációként</p> <p>„Erdős fantáziajáték”: A gyermekeket arra invitálom, hogy csukják be a szemüket, és képzeljék magukat egy hatalmas erdőben, ahol a fű friss zöld színű, a nagy lombos fák friss levegőt adnak, sok- sok állatnak ez az erdő lakhelyet...</p> <p>Nyuszi (báb) a kosárban:</p> <p><i>„Elbújt valaki a kosáramban. Ki lehet az? Egy édes kis nyuszi! Ő a három nyúl közül az egyik, akiről mesélek nektek”</i></p> <p>Mondóka (ismétlő) mozgással kísérvé:</p> <p><i>„Nyuszi fülét hegyezi,</i></p> <p><i>Nagy bajuszát pödöri,</i></p> <p><i>Répát eszik ropp, ropp, ropp,</i></p> <p><i>Nagyot ugrik hopp, hopp, hopp.”</i></p>
	Előadási módszer	<p>Eszköz nélküli mesélés: az óvodapedagógus saját metakommunikációs eszközeivel, a hangjának változatos használatával adja elő a mesét.</p> <p>Eszközökkel való mesélés pl.: árnyjáték, állatos fejdíszek stb.</p>

	<p>Interaktív mesélés: az óvodapedagógus bevonja, a mesébe a gyermekeket pl. érzelmek mutatása közösen, gyerekek megszólítása, kérdezése, mozdulatok imitálása stb.</p> <p>A mese dramatizálása állatos fejdíszekkel, rövid párbeszédnek megjelenítésével</p> <p>A mesét némajátékkal közösen dramatizáljuk</p>
Mese feldolgozási lehetőségei	<p>„Utánzó játék”: Szereplő állatok (nyúl, szarka, róka, farkas, medve) mozgásának utánzása: együtt megbeszéljük melyik állat, hogy mozog és mutatjuk.</p> <p>„Változz át!”: Jelre pl. hangszer, taps, a mesében szereplő egyik állattá kell átváltozni, melyet előre mond az óvodapedagógus.</p> <p>Érzelem megjelenítése: A gyerekek eltakarják az arcukat, és az óvodapedagógus által kijelölt meseszereplő érzelmeit mutatják meg. (pl. meglepődés-szarka, ijedtség-róka, félelem-farkas, nyugodtság, jókedv-nyúl)</p> <p>Érzelmek utánzása párban: A gyerekek párban állnak egymással szemben. A pár egyik fele bemutatja a mese egy szereplőjének mozgását, érzelmét. A másikkal utánoznia kell.</p> <p>„Ki vagyok én?” játék: Egy gyerek az egyik meseszereplővé „változik”, elmondja tulajdonságait, megmutatja érzelmeit. A többieknek ki kell találnia ki ő?</p> <p>Mese dramatizálása fejdíszekkel: A mesét eldramatizáljuk fejdíszek segítségével</p>
Levezető rituálék	<p>Ötletek:</p> <p>Hangszer pl.: furulyaszó</p> <p>mesepárna helyre vitele</p> <p>gyertya elfújása</p> <p>csendgyakorlat pl.: hangszer vagy más eszköz körbeadása úgy, hogy nem szólal meg</p> <p>rituális szöveg, amely minden mesefoglalkozás után elhangzik</p>
Játékba átvezetés	<p>Erdő építése fakockából, mese eljátszása játékalattal</p> <p>A gyermek számára legjobban tetsző mesei részlet megjelenítése rajzban</p> <p>A meséhez felhasznált eszközökkel szabad játék, szerepjáték</p>

	Munkaforma Szervezeti forma	-Csoportos, mikro-csoportos, egyéni - Kötetlen
	Komplexitás egyéb tevékenységi területekkel	Ének-zene, gyermektánc: mondókázás Mozgás: Állatmozgások utánzása, mondókát kísérő mozdulatok KVTM- környezeti tartalommal: Vadon élő állatok megismerése, élőhelyük, kinézetük, mozgásuk tudatosítása KVTM- matematikai tartalommal: sorrendiség Rajzolás, festés, mintázás: finommotorika és szem-kéz koordináció fejlesztése

Cél- és feladatrendszer:

- szokásrendszer kialakítása a különböző rituálék bevezetésével
- szorongás oldása, nyugodtlétkör megteremtése a mesére való ráhangolódással
- élménynyújtás, irodalom megszerettetése az óvodapedagógus meseelőadásával, eszközök használatával pl. fejdíszek
- együttesség örömeinek megteremtése a közös mesei élmény által
- anyanyelvi nevelés a mese nyelvi eszközei által
- érzelmek felismerésének-kifejezésének elősegítése, empátia, türelem, szociális képességek fejlesztése az érzelem játékokon keresztül
- képzelet fejlesztése a mesei élmény által
- szókincs bővítés, beszédkedv fejlesztése a mese szöveghasználata által
- figyelem-koncentráció fejlesztése a mese hallgatás által

Kiemelt fejlesztési terület:

- elaborációs képességek fejlesztése a mese átélésével
- beszédkedv fejlesztése a dramatikus párbeszéd által

Módszerek, eszközök: beszélgetés, bemutatás, szemléltetés, magyarázat, dicséret, ellenőrzés, értékelés, motiváció

Megjegyzés, egyéb tevékenységek:

A projekt témáját minden tevékenységi területen feldolgozzuk komplex játéktevékenységekbe ágyazva. A gyermekek így a projekt végére élményeken, tapasztalatokon keresztül kapnak átfog ismeretet a témával kapcsolatban.

Meseajánlat középső csoport:

Zelk Zoltán: A három nyúl <http://deske.hu/iras/html/harom%20nyul.htm>

Tyúkanyó, Nyúlapó s Rókané Benedek Elek összes meséi 3.-4. kötet, 396.o., Szukits Könyvkiadó, 2007

A mezei nyúl és a sündisznó (Arany László: Icinke-picinke)

A három csibe (francia népmese) <http://gyerek.kjmk.hu/mese/francia.htm>

Benedek Elek: Az erdőzöldítő és mezővirágoztató királykisasszony Gyermekirodalmi Szöveggyűjtemény

Szent György legendája Papp Kornélia: Szájról szájra, kézről kézre

Móra Ferenc: A nyughatatlan méhecske

https://www.3szek.ro/load/cikk/108459/mora_ferenc_a_nyughatatlan_mehecske_kiscimbora

A király nyulai (Arany László: Icinke-Picinke)

Andersen: A rút kiskacsa

Zelk Zoltán: Az okos nyúl (https://reader.dia.hu/document/Zelk_Zoltan-Aszik_a_szel-10489);

A kecskegidák (Arany László: Icinke-Picinke);

A nyulacska harangocskája (AranyLászló: Icinke-picinke);

Húsvét - Korcsoport: Nagycsoport

Mese: Benedek Elek: Az erdőzöldítő és mezővirágoztató királykisasszony	Mesei eszközhasználat	Opcionális pl.: az óvónő által elkészített bábok, mesetarisznya, mesekosár, mesepárna, gyertya, hangszer, szerepjáték kellékei, zene lejátszó stb.
	Ráhangoló rituálék, ötletek	<p>Ötletek:</p> <p>mesetarisznya</p> <p>mesekosár</p> <p>hangszer pl.: furulyaszó</p> <p>mesepárna</p> <p>gyertyagyújtás</p> <p>csendgyakorlat pl.: hangszer vagy más eszköz körbeadása úgy, hogy nem szólal meg</p> <p>olyan mondóka, dal, amely a csoportban a mese előtt mindig elhangzik</p>
	Motiváció	<p>Rituálék alkalmazása motivációként</p> <p>Fantázia játék: „Mi vagy te?” : A gyerekeket megkérem, hunyják be a szemüket. Körül írom részletesen a mezőt vagy erdőt. Mindezt úgy mondom el, mintha ők lennének azok. Majd egy simogatással visszaváltoztatom őket óvodássá. Megkérdem tőlük, mivé változtak?</p> <p>Mesetarisznyában egy titokzatos kendő: előhúzok a mesetarisznyából egy kendőt.</p> <p><i>„Ha kíváncsiak vagytok, kihez tartozik, hallgassátok meg a mesémet...”</i> Egy ponton megemlítem a kendőt pl.: <i>”Ha hiszitek, ha nem, ez a csillogó anyag, a királykisasszony ruhájának egy darabja...”</i></p> <p>Virágok a földön: Az óvodapedagógus felhívja gyerekek figyelmét a földön lévő virágokra, majd megkérdi tőlük, tudják-e ki hullajthatta el?</p>
		<p>Eszköz nélküli mesélés: az óvodapedagógus saját metakommunikációs eszközeivel, a hangjának változatos használatával adja elő a mesét.</p> <p>Eszközökkel való mesélés pl.: ruhadarab</p>

<p>Előadási módszer</p>	<p>Interaktív mesélés: az óvodapedagógus bevonja, a mesébe a gyermekeket pl. érzelmek mutatása közösen, gyerekek megszólítása, kérdezése, mozdulatok imitálása stb.</p> <p>A mesét némajátékkal közösen dramatizáljuk</p> <p>A mesében lévő párbeszédet eljátszása, a karaktereknek megfelelően beöltözve</p> <p>Közös mesélés az együtt elkészített mesetérkép segítségével</p>
<p>Mese feldolgozási lehetőségei</p>	<p>Mesetérkép készítése közösen: A gyerekekkel a földön egy nagy csomagoló papírra színes filctollakkal elkészítjük a mesetérképet, amelyet később felhasználhatnak a mese közös elmondásához.</p> <p>Meseszereplő bőrébe bújás: Egy gyerek a csoportból a mese egyik szereplőjévé változik, leül a kör közepére és a többiek pedig bármit kérdezhetnek tőle. pl.: az érzéseiről, kalandjairól, vagy amire éppen kíváncsiak a gyerekek.</p> <p>„Ki vagy te?” játék: A mese szereplőiről közösen kártyákat készítünk, majd egy gyermek úgy húz belőlük, hogy ő nem látja a szereplőt, de a többiek igen (pl. a homloka elé tartja). A többieknek körül kell írni a szereplőt, a gyermeknek ki kell találnia melyik szereplő.</p> <p>Mese részleteinek eljátszása párbeszédben: A mesét úgy meséli el az óvónő, hogy a párbeszédet a gyerekek játsszák el.</p> <p>„Kendős fantáziajáték”: Minden gyermek húz egy kendőt egy kosárból. A gyermek elmondja, hogy az ő kendőjének milyen szerepe van a mesében. Pl. Ez a kendő az erdőzöldítő és mezővirágoztató királykisasszony ruhájának egy darabja, vagy ez a kendő a virágos rét, amelyet a királykisasszony varázsolt stb.</p> <p>„Meselánc”: A mese többszöri hallása után, a gyerekekkel meseláncot alkotva mondjuk el a mesét.</p>
<p>Levezető rituálék</p>	<p>Ötletek:</p> <p>Hangszer pl.: furulyaszó</p> <p>mesepárna helyre vitele</p> <p>gyertya elfújása</p> <p>csendgyakorlat pl.: hangszer vagy más eszköz körbeadása úgy, hogy nem szólal meg</p> <p>rituális szöveg, amely minden mesefoglalkozás után elhangzik</p>

Játékba átvezetés	Szerepjátékhoz eszközök felkínálása Kendőkkel szabadjáték lehetőségének biztosítása Tavaszi virágok ültetése az udvaron virágládjába Játékként felkínálható a mese egyes jeleneteinek sorba rendezése (óvodapedagógus által ábrázolt képek) Kedvenc jelenet festése, Vivaldi-Négy évszak (tavasz) zenei aláfestéssel
Munkaforma Szervezeti forma	- Csoportos, mikro-csoportos, egyéni; - Kötetlen;
Komplexitás egyéb tevékenységi területekkel	Ének-zene, gyermektánc: zenehallgatás: Vivaldi- Négy évszak (Tavasz) Mozgás: a mese nagymozgásokkal való kísérete KVTM-matematikai tartalommal: a mese cselekményeinek sorrendisége Rajzolás, festés, mintázás: finommotorika és szem-kéz koordináció fejlesztése festés által

Cél- és feladatrendszer:

- élménynyújtás a mese előszavas előadásával
- nyugodt légkör megteremtése, biztonságérzet kialakítása a mesére való ráhangolódás által
- együttesség örömeinek megteremtése a közös mesei élményen keresztül
- verbális önkifejezés elősegítése a mesei párbeszédnek által
- beszédkedv, tiszta artikuláció fejlesztése a párbeszédnek, illetve a mesei lánc alkotása által
- empátia, türelem fejlesztése az egymásra való odafigyelés által
- figyelem-koncentráció fejlesztése a mesehallgatás által

Kiemelt fejlesztési terület:

- Képzelet és kreatív gondolkodás fejlesztése a mese átélése és a fantázia játékok által

Módszerek, eszközök: beszélgetés, bemutatás, szemléltetés, magyarázat, dicséret, ellenőrzés, értékelés, motiváció

Megjegyzés, egyéb tevékenységek:

A projekt témáját minden tevékenységi területen feldolgozzuk komplex játéktevékenységekbe ágyazva. A gyermekek így a projekt végére élményeken, tapasztalatokon keresztül kapnak átfogó ismeretet a témával kapcsolatban.

Meseajánló irodalmi gyűjtés – Nagycsoport:

Tyúkanyó, Nyúlápó s Rókané Benedek Elek összes meséi 3.-4. kötet, 396.o., Szukits Könyvkiadó, 2007

Andersen: A rút kiskacsa <https://mek.oszk.hu/00300/00309/00309.htm#9>

Az aranytojás <http://www.konyvtar-csorna.hu/wp-content/uploads/2016/01/Az-aranytoj%C3%A1s.pdf>

A kakas és a jércike (Arany László: Icinke-Picinke)

Benedek Elek: Az erdőzöldítő és mezővirágoztató királykisasszony Gyermekirodalmi Szöveggyűjtemény

Szent György legendája Papp Kornélia: Szájról szájra, kézről kézre

Móra Ferenc: A radnóti fecskék <http://operencia.com/mora-ferenc-a-radnoti-fecskék/>

Grimm: A méhkirálynő (<https://www.nepmese.hu/mesetar/nepmesek/mesek/a-mehkiralyno>);

Illyés Gyula: Adj isten egészségére! (<https://nepmese.hu/mesetar/mesek/adj-isten-egeszsegere>);

Benedek Elek: Szélike királykisasszony (<https://egyszervolt.hu/estimese/benedek-elek-szelike-kiralykisasszony-20200311.html>);

Grimm: Mese a fiúról, aki világgá ment, hogy megtanuljon félni (https://www.grimmstories.com/hu/grimm_mesek/a_felelemkereso);

Szélike királykisasszony (Arany László: Icinke-Picinke);

Föld napja (Zöld Óvoda) - Korcsoport: Kiscsoport

(választási lehetőségek) - Terv időtartama: kb. 2 hét

Mese: Zelk Zoltán: A tölgyfa születésnapja	Mesei eszközhasználat	<p>Élményt nyújtó mesélés élőszóban</p> <p>Meseillusztráció (1-1 kép az aktuális meséhez)</p> <p>Mesepárna</p> <p>Fákat, madarakat ábrázoló képek</p> <p>IKT madárhang, állathang felismerő programok</p> <p>„Tiszta szemét” és színes kukák bevitele a csoportszobába</p> <p>Furulya</p> <p>Báb</p> <p>Előre megbeszélve jöjjön mindenki zöldben vagy barnában</p>
	Ráhangoló rituálék, ötletek	<p>Mesére hívó mondóka vagy rigmus (Szigóri, móri..)</p> <p>Mese köszöntése körben állással (Szia mese...) egyre hangosabban</p> <p>Furulyaszó</p> <p>Mesetarisznya</p> <p>Mesepárna</p> <p>Mesetánc</p>
	Motiváció	<p>Mesére hívó mondóka vagy rigmus</p> <p>Zenehallgatás (Gryllus Vilmos: Hallgatag erdő)</p> <p>Madárhangok hallgatása</p> <p>Madarakat, fákat ábrázoló képek kiragasztása</p> <p>Tiszta és szennyezett környezetet ábrázoló képek kiragasztása</p>
	Előadási módszer	<p>Az óvodapedagógus élményt adó, élőszavas mesélése</p> <p>Az óvodapedagógus előadása dramatikus elemek, eszközök vagy hanghatások használatával</p> <p>Élőszavas mesélés bábbal</p>

<p>Mese feldolgozási lehetőségei</p>	<p>Az óvodapedagógus élőlészavas, élményt adó mesélése</p> <p>Mesedramatizálás hanghatásokkal gazdagítva (pl: a különböző madárfajok hangjait a gyerekek utánozzák, óvodapedagógus a tölgyfa)</p> <p>Mese egy-egy jelenetének mozgással való kidolgozása (pl egy gyermek a tölgyfa, óvodapedagógus a bagoly, a többi gyermek a madársereg; a tölgyfa áll feltartott karokkal, a többiek körötte „repkednek”)</p> <p>Igaz-hamis játék (mesével kapcsolatos állításokkal)</p>
<p>Levezető rituálék</p>	<p>Mesétől búcsúzó mondóka („Szigóri Móri”- halkan kezdve.)</p> <p>Búcsúzás a mesétől (Szia mese, jó, hogy itt voltál... Gyere máskor is mese...)</p> <p>Mesepárna elrakása</p>
<p>Játékba átvezetés</p>	<p>Madárhangok, állathangok felismerése, képhez kötése</p> <p>Képzeltbeli erdei kirándulás a csoportszobában, szemétszedés (az előre szétszórt tiszta szemét egybegyűjtése, majd szelektálása a különböző színű kukákba)</p> <p>„Visszajött a héja”. Futójáték. Karikák a földön, visszajött a héja kiáltásra mindenki keres egy fészket/karikát magának. Ha egyre kevesebb a karika, több gyermek áll be egybe.</p> <p>„Változz”. Adott hangra változnak a gyerekek gyors röptű madárrá, lassan repülő madárrá, fává, bokorrá, nyuszivá, egérré, stb.</p> <p>Felhős égbolt festése szivaccsal, kék vagy fehér anyagra</p> <p>Palánták kiültetése cserepekbe</p> <p>Gyalogösvény készítése cipősdobozokból (változatos anyagokat lehet belehelyezni: puha kendők, dió, magvak, mulcs, homok, lego, toboz, stb.) Ki tud ezeken mezítláb végig sétálni?</p> <p>Tematikus erdei séták</p>
<p>Munkaforma Szervezeti forma</p>	<p>- Csoportos, mikro-csoportos, egyéni;</p> <p>- Kötetlen</p>
<p>Komplexitás egyéb tevékenységi területekkel</p>	<p>Mozgás</p> <p>Ének-zene, gyermektánc</p> <p>Külső világ tevékeny megismerése</p> <p>Rajzolás, festés, mintázás</p>

Cél- és feladatrendszer:

- szándékos figyelem felkeltése, fenntartása, idejének meghosszabbítása
- szókincsbővítés, mese szeretetére nevelés
- auditív készségek fejlesztése
- szövegértés fejlesztése
- nonverbális kommunikáció fejlesztése
- tapasztalati, cselekvő úton történő ismeretszerzés
- természet óvására, védelmére történő nevelés

Kiemelt fejlesztési terület:

- a gyermekek közvetlen közelében lévő világ értékeinek megismertetése, megszerettetése
- figyelem koncentráció felkeltése, megtartása
- szociális kompetenciák erősítése, a közösséghez való tartozás érzetének erősítése
- taktilis érzékelés fejlesztése

Módszerek, eszközök:

- bemutatás, szemléltetés, előadás, megfigyelés, beszélgetés, dicséret, motiváció

Megjegyzés, egyéb tevékenységek: A mese ismétlése más formában, más komplex tevékenységekkel egy-két héten át délelőtt.

Meseajánló irodalmi gyűjtés - Kiscsoport:

A tölgyfa születésnapja (https://varmin.eu/tananyag/2017.06.23_olv.pdf)

Sünmese (<http://zoldmeselo.blogspot.com/2012/08/sunmese.html>)

A városi egér és a mezei egér (Kisgyermek könyvtára, Reader's digest Kiadó Kft)

Benedek Elek: Mese a fákról

Tordon Ákos: A kismadár kertje

(http://mesemorzsa.blogspot.com/2016_01_21_archive.html#2629274462529982669)

Párácska (Zelk Zoltán: A tölgyfa születésnapja, Móra Ifjúsági Könyvkiadó 2017)

Vili, a városi vakond (Szepesi Zsuzsanna: Mesés természet-Ökomesék kicsiknek-nagyoknak, Nemzeti Kulturális Alap)

Hangyaitató (<http://zoldmeselo.blogspot.com/2012/08/hangyaitato.html>)

Potyka a sérült béka (<http://www.mimoescsipek.hu/pedagogusoknak/mesek>)

Fésűs Éva: A büszke tölgyfa (Tavas van, gyönyörű.. gyermekirodalmi szöveggyűjtemény 1996);

A pitypang meséje (Szepesi Zsuzsanna: Mesés természet-Ökomesék kicsiknek-nagyoknak, Nemzeti Kulturális Alap);

A hetedik petty (Szepesi Zsuzsanna: Mesés természet-Ökomesék kicsiknek-nagyoknak, Nemzeti Kulturális Alap);

Zelk Zoltán: Erdei mulatság (https://reader.dia.hu/document/Zelk_Zoltan-Alszik_a_szel-10489);

Föld napja (Zöld Óvoda) - Korcsoport: Középső csoport

Mese: Szepesi Zsuzsa: Az erdő halála	Mesei eszközhasználat	<p>Élményt nyújtó mesélés előszóban</p> <p>Meseillusztráció (néhány kép az aktuális meséhez)</p> <p>Mesepárna</p> <p>Hangszerek</p> <p>Földgömb</p> <p>„Mi lenne, ha..” sorozat (állatos kártyák)</p> <p>Báb</p>
	Ráhangoló rituálék, ötletek	<p>Élményt nyújtó mesélés előszóban</p> <p>Meseillusztráció (1-1 kép az aktuális meséhez)</p> <p>Mesepárna</p> <p>Fákat, madarakat ábrázoló képek</p> <p>IKT madárhang, állathang felismerő programok</p> <p>Furulya</p> <p>Előre megbeszélve jöjjön mindenki zöldben vagy barnában</p>
	Motiváció	<p>Mesére hívó mondóka vagy rigmus</p> <p>Földgömb nézegetése</p> <p>Természetet (tisztá és szennyezett) ábrázoló képek válogatása, kiragasztása a gyerekekkel együtt</p> <p>Állatos kártyák nézegetése</p> <p>Elszáradt és egészséges cserepes növények bevitele</p> <p>Beszélgetés az adott témáról</p> <p>Találós kérdés</p>
	Előadási módszer	<p>Az óvodapedagógus élményt adó, előszavas mesélése</p> <p>Az óvodapedagógus előadása eszközök segítségével</p> <p>Mesélés a Csimota papírszínház segítségével</p> <p>Gyermekek interaktív bevonása a mese folyamába mozdulatokkal, találós kérdésekkel, énekkel</p>
		<p>Az óvodapedagógus előszavas, élményt adó mesélése</p> <p>Mesedramatizálás, eszközhasználat, arckifejezéssel gazdagítva (pl: szomorú király, duzzogó, síró királynő, éneklő madarak, stb)</p>

Mese feldolgozási lehetőségei	<p>Igaz-hamis játék (mesei és környezetvédelemmel kapcsolatos állításokkal)</p> <p>Mesei képek sorrendbe rakása, mese elmondása a gyerekek saját szavaival.</p>
Levezető rituálék	<p>Mesétől búcsúzó mondóka (Szigóri Móri-halkan kezvde..)</p> <p>Búcsúzás a mesétől (Szia mese, jó, hogy itt voltál... Gyere máskor is mese...)</p> <p>Mesepárna elrakása</p> <p>Papírszínház bezárása</p>
Játékba átvezetés	<p>Énekeljünk a madaraknak, mint a királylány a mesében</p> <p>„Mi lennék, ha állat lennék?” Asszociációs játék az állatos kártyával. Válassz egy állatot, ami lenni szeretnél. Miért éppen az?</p> <p>„Ki vagyok én?” Fejre erősített, állatos kapcsolatos képek kitalálása barchoba -szerűen.</p> <p>Kísérletezés. Búzat ültetünk cserepekbe. Az egyik csak vizet kap, a másik csak napfényt, a harmadik mindkettőt, a negyedik egyiket sem. Mi történik? Megfigyelések, következtetések levonása.</p> <p>Bab, búza, stb csíráztatása, megfigyelése.</p> <p>Kerti munkák az óvoda udvarán (ültetés, gyomlálás, gereblyezés)</p> <p>Különböző tárgyak elásása az udvaron egy meghatározott helyre. (almahéj, műanyag flakon, papír, fém doboz, stb.) Egy év múlva ki lehet ásni, így megfigyelhető, hogy mi bomlik le a környezetben és mi nem.</p> <p>Nemezelés. Kék és zöld színű gyapjúból földgömb készítése</p> <p>Tematikus erdei séták</p>
Munkaforma	<p>- Csoportos, mikro-csoportos, egyéni</p>
Szervezeti forma	<p>- Kötetlen</p>
Komplexitás egyéb tevékenységi területekkel	<p>Mozgás</p> <p>Ének-zene, gyermektánc</p> <p>Külső világ tevékeny megismerése, matematika</p>

		Rajzolás, festés, mintázás
--	--	----------------------------

Cél- és feladatrendszer:

- figyelemkoncentráció fejlesztése, szándékos figyelem fenntartása, idejének meghosszabbítása
- asszociációs készségek kialakítása, fejlesztése
- szókincsbővítés
- szövegértés fejlesztése
- nonverbális kommunikáció fejlesztése
- ok-okozati összefüggések felismertetése
- tapasztalati, cselekvő úton történő ismeretszerzés
- természet óvására, védelmére történő nevelés
- finommotorikai készségek fejlesztése

Kiemelt fejlesztési terület:

- ok-okozati összefüggések felismerése, megértése, megfogalmazása
- a gyermekek közvetlen közelében lévő világ értékeinek megismertetése, megszerettetése
- környezetvédelem fogalmának megismertetése
- egészséges életmód kialakítása
- szociális kompetenciák erősítése, gondoskodás, felelősségvállalás iránti igény felkeltése

Módszerek, eszközök:

- bemutatás, szemléltetés, előadás, megfigyelés, beszélgetés, dicséret, motiváció

Megjegyzés, egyéb tevékenységek: A mese ismétlése más formában, más komplex tevékenységekkel egy-két héten át délelőtt.

Meseajánló irodalmi gyűjtés – Középső csoport:

A patak meséje (Zelk Zoltán: A tölgyfa születésnapja, Móra Ifjúsági Könyvkiadó 2017)
 Hogyan keletkeztek az évszakok? (Járom az új váramat, Bajzáth Mária válogatása, Kolibri kiadó 2016)

A virágba borult város (Zöldfülű Péter-Zöldmesék kicsiknek és nagyoknak, 2010)

Mimóék és a Föld napja (<http://www.mimoescsipek.hu/pedagogusoknak/mesek/4/mimoek-es-a-fold-napja>)

Benedek Elek: Mese a fákról

Berta Kati: A Föld meséje

(http://mesemorzsa.blogspot.com/2017_06_11_archive.html#1562728187993582605)

Az erdő hálája (Szepesi Zsuzsanna: Mesés természet-Ökomesék kicsiknek-nagyoknak, Nemzeti Kulturális Alap)

Csoda a kiskertben (Szepesi Zsuzsanna: Mesés természet-Ökomesék kicsiknek-nagyoknak, Nemzeti Kulturális Alap)

Wass Albert: Az Angyalok Tisztása;

Zelk Zoltán: Hét nap (https://reader.dia.hu/document/Zelk_Zoltan-Alszik_a_szel-10489);

Fodor Sándor: Csipike az óriás törpe(27 mese) (Bukarest, 1981);

Telegdi Ágnes, Ó, azok a csodálatos állatok: Ébredező természet (Ring-Color Kft, 2014);

Ctvrtek-Pilar: Rumcájsz (10 mese) (Móra, 2008);

Telegdi Ágnes: Tavaszi-nyári ösvényeken: Virágos hajnal (Ring-Color Kft 2013);

Föld napja (Zöld Óvoda) - Korcsoport: Nagycsoport

Mese: Az útelágazáson álló fa (japán népmese)	Mesei eszközhasználat	<p>Élményt nyújtó mesélés élőszóban</p> <p>Meseillusztráció (néhány kép aktuális meséhez)</p> <p>Mesepárna</p> <p>Színes kendők</p> <p>Természetet ábrázoló képek (tisztá és szennyezett környezet is)</p> <p>Földgömb</p> <p>Közlekedés kártyák</p>
	Ráhangoló rituálék, ötletek	<p>Mesére hívó mondóka vagy rigmus („Szigóri móri”, „Ezzel látok..”)</p> <p>Mese köszöntése körben állással (Szia mese...)</p> <p>Furulyaszó</p> <p>Élő énekszó</p> <p>IKT eszköz által hallatott zene (Gryllus Vilmos: Zöld-kék bolygó)</p> <p>Mesepárna</p> <p>Mesetánc</p>
	Motiváció	<p>Mesére hívó mondóka vagy rigmus („Szigóri móri”, „Ezzel látok..”)</p> <p>Természetes környezetet ábrázoló képek kiragasztása a gyerekek segítségével (tisztá és szennyezett vizekről)</p> <p>Földgömb nézegetése</p> <p>Fából készült kis tutaj bevitele a csoportszobába</p> <p>Találós kérdés</p> <p>Előre megbeszélrt napon érkezzenek a gyermekek zöldben, barnában vagy kékben.</p> <p>Beszélgetés a jeles nap fontosságáról, környezetvédelemről</p>
	Előadási módszer	<p>Az óvodapedagógus élményt adó, élőszavas mesélése</p> <p>Az óvodapedagógus előadása eszközök segítségével</p> <p>A gyerekek bekapcsolódása a mese párbeszédés részeibe, a mondanivaló kifejezése mozgással, interaktív módon.</p>

<p>Mese feldolgozási lehetőségei</p>	<p>Az óvodapedagógus élőlészavas, élményt adó mesélése</p> <p>Mesedramatizálás, eszközhasználattal gazdagítva</p> <p>„Mozdulatjáték” Folyó, víz, tenger, erdő, madarak, fák, stb. megjelenítése zenére vagy konkrétan az adott jelenség hangjaira. (Ugyanez a játék a színes kendők használatával)</p> <p>Egy-egy kommunikatívabb gyermek önálló mesemondása (ha igényli a képek alapján)</p>
<p>Levezető rituálék</p>	<p>Mesétől búcsúzó mondóka (Szigóri Móri-halkan kezdve..)</p> <p>Búcsúzás a mesétől (Szia mese, jó, hogy itt voltál... Gyere máskor is mese...)</p> <p>Mesepárna elrakása</p> <p>Súgjunk mi is valami kedveset a vén tölgyfának</p>
<p>Játékba átvezetés</p>	<p>Erdei terepasztal készítése festéssel, ragasztással, természetes anyagok igénybevételével, mikro-csoportokban (erdei tisztás, sűrű erdő, faodú, állatok, stb. megjelenítése)</p> <p>Földgömb készítése mikro-csoportokban papírmaséból, festéssel</p> <p>Tutaj készítése elszáradt faágak összekötözésével, később teknőben versenyeztetni is lehet ezeket</p> <p>Közös plakátkészítés „Földünk védelme” témában, mikro-csoportokban.</p> <p>„Mit ígérsz a Földnek?” Hogyan vigyázzunk a Földre, ki mit ígér a védelme érdekében, játékos fogadalomtétel</p> <p>Közlekedés kártyák használata, csoportosítása. Beszélgetés a közlekedésről, mi szennyezi a környezetet, mi nem? (Autó, vonat, kerékpár, hajó, stb)</p> <p>„Nézz körül a konyhában!” Mihez kell az energia? (Mosogatógép, világítás, turmix, kávéfőző, stb) Honnan jön ez az energia? Beszélgetés a természet energiáinak kihasználásáról. (szél, víz, stb) Szélforgó készítése</p> <p>„Menjünk vásárolni!” Szituációs játékok, piac, élelmiszerbolt megjelenítése (hol, milyen és mennyi terméket válasszunk, mibe vigyük haza?)</p> <p>Tematikus erdei séták (kincskeresés, erdei térkép, ölelj meg egy fát, turista jelzések ismerete, bizalomjáték (a pár egyik tagjának be van kötve a szeme, úgy kell vezetni őt az erdőben, felismerni a fakérget,</p>

		levelet, stb.) erdei akadálypálya, az erdő élővilágának megfigyelése... Szelektív hulladékgyűjtés fontossága, látogatás a Szemléletformáló és Újrahasználati Központban.
	Munkaforma Szervezeti forma	- Csoportos, mikro-csoportos, egyéni - Kötetlen
	Komplexitás egyéb tevékenységi területekkel	Mozgás Ének-zene, gyermektánc Külső világ tevékeny megismerése, matematika Rajzolás, festés, mintázás

Cél- és feladatrendszer:

- figyelemkoncentráció fejlesztése, szándékos figyelem fenntartása, idejének meghosszabbítása
- szókincsbővítés
- auditív memória fejlesztése
- beszédképesség, szövegértés fejlesztése
- nonverbális kommunikáció fejlesztése
- ok-okozati összefüggések felismertetése
- tapasztalati, cselekvő úton történő ismeretszerzés
- természet óvására, védelmére történő nevelés

Kiemelt fejlesztési terület:

- ok-okozati összefüggések felismerése, megértése, megfogalmazása, megoldáskereső
- a gyermekek közvetlen közelében lévő világ értékeinek megismertetése, megszerettetése
- a környezeti problémák felismerésének, megoldásbéli jártasságainak kialakítása
- egészséges életmód kialakítása
- szociális kompetenciák erősítése a mikrocsoportos tevékenységek során
- szociális kompetenciák erősítése, gondoskodás, felelősségvállalás iránti igény felkeltése, megerősítése

Módszerek, eszközök:

- bemutatás, szemléltetés, előadás, megfigyelés, beszélgetés, dicséret, motiváció

Megjegyzés, egyéb tevékenységek: A mese ismétlése más formában, más komplex tevékenységekkel egy-két héten át délelőtt, majd később időnként visszatérően a pihenőidőben, vagy egyéb szituációs helyzetben.

Meseajánló irodalmi gyűjtés – Nagycsoport:

Hogyan keletkeztek a dombok és a völgyek? (Így megyek az iskolába, Bajzáth Mária válogatása, Kolibri kiadó 2016)

Zöld mese a Föld napjára (Zöldfülű Péter- zöldmesék kicsiknek és nagyoknak, 2010)

Miért van a bogárnak kemény kabátja? (Így megyek az iskolába, Bajzáth Mária válogatása, Kolibri kiadó 2016)

Az útelágazáson álló fa (Mesék a csodakertről, Boldizsár Ildikó válogatása, 2019)

A világ kezdete (mandan legenda);

Finn téli mese (Mesék a csodakertekről, Boldizsár Ildikó válogatása, 2019)

A csodaszarvas (Magyar Mondák, Történelmi olvasókönyv, Graph-Art Kft, 2018)

Amazónia-Mese a klímaváltozásról

(https://www.csaladinet.hu/hirek/gyerekneveles/gyerekirodalom_hangos_mesek/28301/amazonia_-_mese_a_klimavaltozasrol/)

Wass Albert: Erdők könyve (12 mese) (Kráter Műhely Egyesület 2005);

Wass Albert: Mese az erdőről (Kráter Műhely Egyesület 2005);

Wass Albert: Az Angyalok Tisztása;

A háromágú tölgyfa tündére (<https://www.youtube.com/watch?v=pmlwnRdPRho&vl=hu>);

Az aranytulipán <https://www.nepmese.hu/mesetar/mesek/bolondos-mesek/az-aranytulipan>);

Lázár Ervin-Lázár Zsófia: Bogármese (<https://www.youtube.com/watch?v=eIVu5VEPXF0>);

Pünkösöd - Korcsoport: Kiscsoport

Választási lehetőségek (Projekt időtartama: kb. 2-3 hét)

Mese: Jékely Zoltán: A három pillangó	Mesei eszközhasználat	Opcionális pl.: az óvónő által elkészített eszközök, bábok, mesetarisznya, mesekosár, mesepárna, gyertya, hangszer, fejdíszek, zene lejátszó, árnyjáték kellékei stb.
	Ráhangelő rituálék, ötletek	<p>Ötletek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mesetarisznya - mesekosár - hangszer pl.: furulyaszó - mesepárna - gyertyagyújtás - csendgyakorlat pl.: hangszer vagy más eszköz körbeadása úgy, hogy nem szólal meg - olyan mondóka, dal, amely a csoportban a mese előtt mindig elhangzik
	Motiváció	<ul style="list-style-type: none"> - Rituálék alkalmazása motivációként - Lepke játék: ujjbáb és ének (Gryllus Vilmos: Reggeli harmat) - „Mi van a kosárban?": Lepke elrejtése kosárban, körülírás alapján ki kell találniuk, mi van a kosárban. - „Varázs kendő": Egy hosszú áttetsző anyagot (pl. függöny) szétteríték a gyerekek között, hogy mindenki hozzá tudjon érni. Ha belenézünk, egy csodaszép rétet látunk. Megkérdezem tőlük, mit látnak a réten (pl. virágokat, állatokat stb.)
	Előadási módszer	<ul style="list-style-type: none"> - Eszköz nélküli mesélés: az óvodapedagógus saját metakommunikációs eszközeivel, a hangjának változatos használatával adja elő a mesét. - Eszközökkel való mesélés pl.: ujjbáb, árnyjáték, kendők, fejdíszek stb. használatával. - A mesét közösen eljátsszuk, a mozgásra, érzelmek kifejezésére nagy hangsúlyt fektetve.
	Mese feldolgozási lehetőségei	<ul style="list-style-type: none"> - „Érintő” játék: A gyerekek pillangóként „szállnak”. Ha meghallják a hangszert, valamelyik testrészüket összeérintik. - „Postás játék”: Körben ülünk, az egyik gyermek a mese egyik szereplőjét a társa fülébe súgja (pl.: piros tulipán) és így súgják körbe, amíg vissza nem ér ahhoz, aki először mondta. - „Jön az eső!” játék: A gyerekek pillangóként „szállnak”. Ha elkezdem énekelni a „Csepp, csepp, csepereg...” dalt, az asztal alá bújnak. Ha a „Süss fel nap...”-ot éneklek, kibújnak az asztal alól és szállnak tovább.

	Levezető rituálék	Ötletek: <ul style="list-style-type: none"> - Hangszer pl.: furulyaszó - mesepárna helyre vitele - gyertya elfújása - csendgyakorlat pl.: hangszer vagy más eszköz körbeadása úgy, hogy nem szólal meg - rituális szöveg, amely minden mesefoglalkozás után elhangzik
	Játékba átvezetés	<ul style="list-style-type: none"> - A mese eszközeivel való szabadjáték - Bábszínház létrehozása (bábok, asztal, székek a „nézőknek”) - Lepke és virágok festése (különböző formájú és nagyságú) - Az elkészült sablonokból csomagolópapírra virágos rét létrehozása ragasztás technikával
	Munkaforma Szervezeti forma	<ul style="list-style-type: none"> - Csoportos, mikro-csoportos, egyéni; - Kötetlen
	Komplexitás egyéb tevékenységi területekkel	<ul style="list-style-type: none"> - Ének-zene, gyermektánc - Mozgás - KVTM környezeti tartalom - Rajzolás, festés, mintázás

Cél- és feladatrendszer:

- szokásrendszer kialakítása a különböző rituálék bevezetésével
- önbizalom fejlesztése sok dicsérettel
- élménynyújtás, irodalom megszerettetése az óvodapedagógus meseelőadásával, eszközök használatának alkalmazásával pl. bábok, árnyjáték
- együttesség örömeinek megteremtése a közös mesei élmény által
- anyanyelvi nevelés a mese nyelvi eszközeivel
- szorongás oldása, nyugodt légkör megteremtése a mesére hangolódó rituáléval
- érzelmek felismerésének-kifejezésének elősegítése a mese dramatizálásán keresztül
- empátia, türelem, szociális képességek fejlesztése a meséhez kapcsolódó játékokkal
- szókincs bővítés, beszédkedv fejlesztése a mese szöveghasználata által
- figyelem-koncentráció, képzelet fejlesztése a mese hallgatás által

Kiemelt fejlesztési terület:

- elaborációs képességek fejlesztése a mese átélésével
- önbizalom fejlesztése, és szorongásoldás a mesehallgatás és a pozitív megerősítések által

Módszerek, eszközök: beszélgetés, bemutatás, szemléltetés, magyarázat, dicséret, ellenőrzés, értékelés, motiváció

Megjegyzés, egyéb tevékenységek:

A projekt témáját minden tevékenységi területen feldolgozzuk komplex játéktevékenységekbe ágyazva. A gyermekek így a projekt végére élményeken, tapasztalatokon keresztül kapnak átfogó ismeretet a témával kapcsolatban.

Meseajánlat kicsoport:

Jékely Zoltán: A három pillangó

https://ovisvilag.blog.hu/2009/04/01/tavaszi_mese_a_harom_pillango

Ela Peroci: Velem nem játszik senki, Móricz Zsigmond: Első mesekönyvem, 1985

Zelk Zoltán: Tavaszi mese https://www.3szek.ro/load/cikk/90661/zelk_zoltan_tavaszi_mese

Móra Ferenc: A Radnóti fecskék (<http://operencia.com/mora-ferenc-a-radnoti-fecskek/>);

Zelk Zoltán: Négy vándor (https://reader.dia.hu/document/Zelk_Zoltan-Aszik_a_szel-10489);

Mese a zöld hernyóról (<http://kalloimola.blogspot.com/2011/11/hol-volt-hol-nem-volt-el-egyszer-egy.html>);

Bartos Erika: Bogyó és Babóca virágai, (Pozsonyi Pagony Kft.,2016);

Bartos Erika: Bogyó és Babóca épít, (Pozsonyi Pagony Kft.,2018);

Marék Veronika: Boribon a játékmackó, (Móra Könyvkiadó);

Bodó Béla: Brumi a Balatonon;

Pünkösöd - Korcsoport: Középső csoport

Mese: A szomorú királykisasszony	Mesei eszközhasználat	Opcionális pl.: mesetarisznya, mesekosár, mesepárna, gyertya, hangszer, a mesében szereplő eszközök, zene lejátszó stb.
	Ráhangelő rituálék, ötletek	<p>Ötletek:</p> <p>mesetarisznya</p> <p>mesekosár</p> <p>hangszer pl.: furulyaszó</p> <p>mesepárna</p> <p>gyertyagyújtás</p> <p>csendgyakorlat pl.: hangszer vagy más eszköz körbeadása úgy, hogy nem szólal meg</p> <p>olyan mondóka, dal, amely a csoportban a mese előtt mindig elhangzik</p>
	Motiváció	<p>Rituálék alkalmazása motivációként</p> <p>Találós kérdés a bárányról</p> <p>„Arcjáték”: A gyerekek eltakarják az arcukat, majd arra kérem őket, mutassák meg, milyen az, amikor szomorúak, vagy vidámak.</p> <p>Elrejtett korona megkeresése a csoportszobában</p>
	Előadási módszer	<p>Eszköz nélküli mesélés: az óvodapedagógus saját metakommunikációs eszközeivel, a hangjának változatos használatával adja elő a mesét.</p> <p>Eszközökkel való mesélés pl.: a mesében szereplő tárgyak használata</p> <p>Interaktív mesélés: az óvodapedagógus bevonja, a mesébe a gyermekeket pl. érzelmek mutatása közösen, gyerekek megszólítása, kérdezése, mozdulatok imitálása stb.</p> <p>A mesében szereplő eszközökkel (pl. bot, lapát, kard stb.) eljátsszuk a mesét.</p> <p>A mesét némajátékkal közösen dramatizáljuk, előre megbeszélve a helyszíneket és a cselekmények sorrendjét.</p>
		<p>„Ragadós” játék: A gyerekek párban állnak, és valamilyen testrészükkel „össze vannak növe” pl. válluknál, homlokuknál. Úgy kell mozogniuk a zenére, hogy ne váljanak szét. Ha a zenét leállítom, a gyerekeknek új párt kell találniuk és új testrészt kell összeérinteniük.</p>

	Mese feldolgozási lehetőségei	<p>„Szomorú – boldog” játék: Ha nem hallanak zenét a gyerekek, akkor szomorúan járkálnak. Testtartásukkal, arckifejezésükkel, mozgásukkal érzékeltetik. Mikor meghallják a vidám zenét, a boldogságot fejezik ki.</p> <p>„Nevetős” játék: Két mikro-csoportot alakítunk ki. Az egyik csoportnak el kell kezdenie bohóckodni, nevetni, mutogatni. Az a cél, hogy a másik csapatból valaki elnevesse magát. A másik csapatnak meg kell állnia a nevetést. Ha valaki mégis elneveti magát, át kell állnia a másik csapatba. Az a csapat győz, ahol a végén több résztvevő marad.</p> <p>Meseszöveg a szereplőkről: Valaki gondol egy karakterre a meséből. Úgy írja körül a többieknek, mintha mesét mondana pl.: Volt egyszer egy állat, amelynek aranyszínű volt a szőre, és aki hozzáért, az oda is ragadt hozzá – aranyszőrű bárány.</p> <p>A mese közös dramatizálása a mesében szereplő eszközök, tárgyak használatával pl.: bot, kard, lapát stb.</p>
	Levezető rituálék	<p>Ötletek:</p> <p>Hangszer pl.: furulyaszó</p> <p>mesepárna helyre vitele</p> <p>gyertya elfújása</p> <p>csendgyakorlat pl.: hangszer vagy más eszköz körbeadása úgy, hogy nem szólal meg</p> <p>rituális szöveg, amely minden mesefoglalkozás után elhangzik</p>
	Játékba átvezetés	<p>kedvenc jelenet megfestése</p> <p>a meséhez felhasznált eszközökkel szabad játék, szerepjáték</p> <p>királyi kastély megformázása agyagból</p> <p>korona készítése: vágás-ragasztás-díszítés</p>
	Munkaforma Szervezeti forma	<p>- Csoportos, mikro-csoportos, egyéni;</p> <p>- Kötetlen;</p>
	Komplexitás egyéb tevékenységi területekkel	<p>Ének-zene, gyermektánc</p> <p>Mozgás</p> <p>KVTM- környezeti tartalommal</p> <p>KVTM- matematikai tartalommal</p> <p>Rajzolás, festés, mintázás</p>

Cél- és feladatrendszer:

- szorongás oldása, nyugodt légkör megteremtése a mesére való ráhangolódással

- élménynyújtás, irodalom megszerettetése az óvodapedagógus meseelőadásával, eszközök használatával pl. fejdíszek
- képzelet fejlesztése a mesei élmény által
- együttesség örömeinek megteremtése a közös mesei élmény által
- anyanyelvi nevelés a mese nyelvi eszközei által
- érzelmek felismerésének-kifejezésének elősegítése, empátia, türelem, szociális képességek fejlesztése az érzelem játékokon keresztül
- szokásrendszer kialakítása a különböző rituálék bevezetésével
- figyelem-koncentráció fejlesztése a mese hallgatás által
- szókincs bővítés, beszédkedv fejlesztése a mese szöveghasználata által
- verbális önkifejezés fejlesztése a szereplők körülírása által

Kiemelt fejlesztési terület:

- elaborációs képességek fejlesztése a mese átélésével
- beszédkedv fejlesztése a verbális önkifejezés támogatása által

Módszerek, eszközök: beszélgetés, bemutatás, szemléltetés, magyarázat, dicséret, ellenőrzés, értékelés, motiváció

Megjegyzés, egyéb tevékenységek

A projekt témáját minden tevékenységi területen feldolgozzuk komplex játéktevékenységekbe ágyazva. A gyermekek így a projekt végére élményeken, tapasztalatokon keresztül kapnak átfogó ismeretet a témával kapcsolatban.

Mese ajánlat középsőcsoport:

A tündér http://mesemorzsa.blogspot.com/2012_10_13_archive.html#7350000924439165704

A tulipánból lett királyfi https://pompasnapok.blog.hu/2018/12/11/a_tulipanbol lett_kiralyfi

Kormos István: A fecske meg a szalmaszál <http://meseolvasok.network.hu/blog/mesedoboz-hirei/kormos-istvan-a-fecske-meg-a-szalmaszal>

A szomorú királykisasszony (Arany László: Icinke-Picinke)

Benedek Elek: A kétszívű királyfi <https://www.nepmese.hu/mesetar/mesek/varazs-mesek/a-ketszivu-kiralyfi>

Benedek Elek: Péter és Pál <https://www.nepmese.hu/mesetar/nepmesek/mesek/trefas-mesek/peter-es-pal>

Benedek Elek: Az aranyhajú ikrek <https://www.nepmese.hu/mesetar/mesek/varazs-mesek/az-aranyhaju-ikrek>

Gyöngyszín Ilona (Bajzáth Mária, magyar népmese)

Pünkösöd - Korcsoport: Nagycsoport

Mese: Benedek Elek: Az aranytulipán	Mesei eszközhasználat	Opcionális pl.: az óvónő által elkészített bábok, mesetarisznya, mesekosár, mesepárna, gyertya, hangszer, szerepjáték kellékei, kendők, fakockák, zene lejátszó stb.
	Ráhangoló rituálék, ötletek	<p>Ötletek:</p> <p>mesetarisznya</p> <p>mesekosár</p> <p>hangszer pl.: furulyaszó</p> <p>mesepárna</p> <p>gyertyagyújtás</p> <p>csendgyakorlat pl.: hangszer vagy más eszköz körbeadása úgy, hogy nem szólal meg</p> <p>olyan mondóka, dal, amely a csoportban a mese előtt mindig elhangzik</p>
	Motiváció	<p>Rituálék alkalmazása motivációként</p> <p>Ismert mondóka nagymozgásokkal követve:</p> <p>„Volt egyszer egy paprika, Paprikából Jancsika, Jancsikából kis király, kis királyból tulipán.”</p> <p>Furulya pl.: „Két szál pünkösöd rózsza...”</p> <p>Textil tulipánok összegyűjtése a földről kosárba (pl. szín szerint vagy méret szerint válogatva)</p>
	Előadási módszer	<p>Eszköz nélküli mesélés: az óvodapedagógus saját metakommunikációs eszközeivel, a hangjának változatos használatával adja elő a mesét.</p> <p>Eszközökkel való mesélés pl.: kendőkkel</p> <p>Interaktív mesélés: az óvodapedagógus bevonja, a mesébe a gyermekeket pl. érzelmek mutatása közösen, gyerekek megszólítása, kérdezése, mozdulatok imitálása stb.</p> <p>A mesei párbeszédbe bekapcsolódnak a gyerekek, ők jelenítenek meg egy-egy karaktert.</p>

		<p>Közösen készített mesekönyv segítségével meséljük a mesét.</p> <p>A mese közös dramatizálását zenei aláfestéssel gazdagítjuk</p> <p>A mesét a gyerekek adják elő a karakterekhez és helyszínekhez választott fakockák segítségével</p>
	Mese feldolgozási lehetőségei	<p>„Elvesztettem zsebkendőmet...” párválasztó: A gyerekek körbe állva énekelnek. Egy közülük a körön belül jár, majd leejti valaki előtt a zsebkendőjét. Az felveszi és középen megfogva a zsebkendőt, ketten forognak a kör közepén, a többiek tapsolnak. Az marad a körben, aki a kendőt kapta.</p> <p>„Tulipánfogó” játék: Választunk egy „királylányt” és egy „királyfit” a gyerekek közül. Kijelölt területen, akit megérintenek tulipánná „változik” (leguggol). A többiek egy simogatással visszaváltoztathatják őket.</p> <p>„Bújócska játék”: Két csoportra osztjuk a gyerekeket pl. „királyfik” és „királylányok”. Az egyik csoport résztvevői búvóhelyet keresnek maguknak, a másik csapatnak pedig meg kell őket találni.</p> <p>„Megy a mese vándorútra”: Körben ülünk kis terpeszben. Elkezdem mondani a mesét, majd egy labdát odagurítok valakinek, aki folytatja, majd ő is tovább gurítja valaki másnak, aki szintén folytatja tovább a mesét.</p> <p>„Mesekönyv készítés”: A gyerekek egyéneként vagy kisebb csoportokban megrajzolják a mese egyes jeleneteit, melyet sorbarendeziünk és a készített „mesekönyv” segítségével közösen meséljük el a mesét.</p>
	Levezető rituálék	<p>Ötletek:</p> <p>Hangszer pl.: furulyaszó</p> <p>mesepárna helyre vitele</p> <p>gyertya elfújása</p> <p>csendgyakorlat pl.: hangszer vagy más eszköz körbeadása úgy, hogy nem szólal meg</p> <p>rituális szöveg, amely minden mesefoglalkozás után elhangzik</p>
	Játékba átvezetés	<p>a meséhez felhasznált eszközökkel való szabad játék</p> <p>bújócska a szabadban</p> <p>közös mesekönyv készítése</p> <p>virágok készítése különböző technikával pl.: origami hajtogatás, nemezés, körmöcske</p> <p>puzzle: a mese jeleneteit ábrázoló képek kirakása, majd sorba rendezése</p>

Munkaforma	- Csoportos, mikro-csoportos, egyéni
Szervezeti forma	- Kötetlen;
Komplexitás egyéb tevékenységi területekkel	Ének-zene, gyermektánc: zenehallgatás Mozgás KVTM-matematikai tartalommal KVTM-környezeti tartalommal Rajzolás, festés, mintázás

Cél- és feladatrendszer:

- verbális önkifejezés elősegítése a mesei párbeszéddek által
- élménynyújtás a mese élőszavas előadásával
- nyugodt légkör megteremtése, biztonságérzet kialakítása a mesére való ráhangolódás által
- együttesség örömeinek megteremtése a közös mesei élményen keresztül
- beszédkedv, tiszta artikuláció fejlesztése a párbeszéddek, illetve a mesei lánc alkotása által
- empátia, türelem fejlesztése az egymásra való odafigyelés által
- figyelem-koncentráció fejlesztése a mesehallgatás által

Kiemelt fejlesztési terület:

- Képzelet fejlesztése a mese átélésével és a hozzá kapcsolódó játékokkal
- Kooperáció fejlesztése a páros, és mikro-csoportos játékokkal

Módszerek, eszközök: beszélgetés, bemutatás, szemléltetés, magyarázat, dicséret, ellenőrzés, értékelés, motiváció

Megjegyzés, egyéb tevékenységek:

A projekt témáját minden tevékenységi területen feldolgozzuk komplex játéktevékenységekbe ágyazva. A gyermekek így a projekt végére élményeken, tapasztalatokon keresztül kapnak átfogó ismeretet a témával kapcsolatban.

Mese ajánlat nagycsoport:

Az aranytulipán, Benedek Elek: Többsincs királyfi

Szűcs Kati: Az égig érő paszuly <https://www.nepmese.hu/mesetar/mesek/az-egigero-paszuly>

Benedek Elek: Világszép Ilonka <https://gittegylet.com/2016/01/17/vilagszep-ilonka-benedek-elek-gyujtese/>

A szegény lányról, aki aranyvirágot lépik, Illyés Gyula: Hetvenhét magyar népmese

Grimm: Rigócsőr király https://www.grimmstories.com/hu/grimm_mesek/rigocsor_kiraly

Grimm: Csipkerózsika, Grimm legszebb meséi
Zöld Péter (Arany László: Icinke-Picinke)
Andersen: A len <https://mek.oszk.hu/00300/00309/00309.htm>
Kóka Rozália: A király három kérdése <https://mek.oszk.hu/06500/06597/06597.htm#1>
A rózsát nevető királykisasszony <https://www.nepmese.hu/mesetar/mesek/varazs-mesek/a-rozsat-neveto-kiralykisasszony>

A kétszívű királyfi (Benedek Elek);
Tündérszép Ilona és Árgyélus, Illyés Gyula: Hetvenhét magyar népmese;
[Gyöngyike, Benedek Elek: Többsincs királyfi](#);
Rózsakirályfi (Arany László: Icinke-Picinke);
Grimm: A szépség és a szörnyeteg;
Világszép sárkány Rózsa
(<https://www.nepmese.hu/index.php/mesetar/mesek/taltosmesek/vilagszep-sarkany-rozsa>);
A liliumleány (<https://www.nepmese.hu/index.php/mesetar/mesek/tuendermesek/a-liliumleany>);
Napleánya királykisasszony (<https://www.nepmese.hu/index.php/mesetar/mesek/trefas-mesek/napleanya-kiralykisasszony>);

Új Kenyér ünnepe - Korcsoport: Kiscsoport

(választási lehetőségek) - Terv időtartama: kb. 2 hét

Mese: **Jakab és a zab**

Mesei eszközhasználat	Mesélés (élőszóval) Kellékek, jelmezek Különféle bábok Óvodai kemence Zab- és kukoricapehely Boltos játék kellékei
Ráhangoló rituálék, ötletek	A már kialakított rituális szokásokkal előkészületek a mindennapi meséhez
Motivációk	Kényelmes elhelyezkedés a gesztenyefa alatt Mi történik a képen? Mesélj róla! Só-liszt gyurmából péksütemények formázása
Előadási módszerek	Élőszó Hangszer kíséret Bemutató, szemléltetés, cselekvés és gyakoroltatás Meseképek Dramatizálás
Mesefeldolgozási lehetőségek	„Kakuktkojás keresése” (vizuális differenciálás) (a mesével kapcsolatos tárgyak vagy képek sorakoznak az asztalon, az oda nem illő megjelölése, pl.: cica) „Mi változott?” (vizuális észlelés) (5-6 mesével kapcsolatos tárgyat vagy képet teszünk a gyerekek elé, miután megfigyelték ezeket, egyet elveszek vagy hozzá teszünk illetve felcserélek, vegye észre a változást!) „Utánzó játék” (beszédmegértés) Volt egyszer egy kemence, (karkörzés) Belebújt a kis Bence. (helyben járás) Kormos volt a kemence, (tenyérral körzés a test előtt) Fekete lett kis Bence. (az arc simogatása) Ránézett a mamája, (nézés jobbra-balra) Nem ismert a fiára! (a csukló forgatása) Dramatizálás
Levezető rituálék	A már kialakított rituális szokások elvégzése a mese elmondása, meghallgatása után
Játékba átvezetési lehetőségek	A só-liszt gyurmából készített péksütemények befejezése, kifestése Zabpehely, kukoricapehely kóstolása Az óvodai kemencében sült kenyér kóstolása Boltos játék az udvaron Játék a mesében szereplő tárgyakkal
Munkaformák	- Csoportos, mikro- csoportos, egyéni;

	Szervezeti forma	- Kötetlen;
	Komplexitás egyéb tevékenységi területekkel	KVTM-környezet Rajzolás, mintázás, kézimunka Mozgás

Cél- és feladatrendszer:

- A gyermekek belső képi világának fejlesztése
- Pozitív érzelmi viszony kialakítása
- Ismert mesék elmondásával, dramatizálásával a szereplési vágy fokozása
- Esztétikai érzék fejlesztése alap szinten
- Aktív-passzív szókincsbővítés a létrehozott produktumok megnevezésével

Kiemelt fejlesztési terület:

- Figyelemkoncentráció időtartamának növelése
- Anyanyelvi kultúra fejlesztése
- Az új hagyományok teremtésén keresztül, a szociális kompetenciák fejlesztése: a nyári vegyes csoportokban is
- Szókincsbővítés, szövegértés, szövegalkotás
-

Módszerek, eszközök:

- Motiváció, bemutatás, beszélgetés, szemléltetés, gyakorlás, megfigyelés, értékelés, dicséret

Megjegyzés, egyéb tevékenységek: A mese ismétlése más formában, más komplex tevékenységekkel egy-két héten át délelőtt, majd később időnként visszatérően a pihenőidőben, vagy egyéb szituációs helyzetben.

Meseajánló irodalmi gyűjtés - Kiscsoport:

A szürke ló (Arany László: Icinke-Picinke)

Jakab és a zab (Benedek Elek)

Mátyáskirály kenyere (<https://www.youtube.com/watch?v=gGpStqorBL0>);

Zelk Zoltán: Egy búzaszem története (https://reader.dia.hu/document/Zelk_Zoltan-Aszik_a_szel-10489);

Mese a búzaszemről és az életről (<http://www.videkipekseg.ro/mese-a-buzaszemrol>);

Új Kenyér ünnepe - Korcsoport: Középső csoport

Mese: Mátyás király kenyere

Mesei eszközhasználat	Mesélés (élőszóval) Kellékek, jelmezek Különféle bábok Óvodai kemence Különféle kenyerek, péksütemények Boltos játék kellékei
Ráhangoló rituálék, ötletek	Mese közös köszöntése (körben állva kézfogással, halktól hangosig) Ráhangoló mondóka (mutogatással) Mesetarisznya Mesepárnák Mesezsák (üres lepedő kihajtogatása) Mesebőrönd Furulyaszó (hangszerek hangjának megszólaltatása) Állandó báb
Motivációk	Kenyér bedagasztása Találós kérdések Képek, könyvek, DVD, videók gyűjtése, nézegetése (kenyér, malom) Kenyérsütéssel kapcsolatos használati tárgyak gyűjtése Látogatás a közeli pékségbe
Előadási módszerek	Élőszó Bemutató, szemléltetés, cselekvés és gyakoroltatás Bábozás Papírszínház Dramatizálás
Mesefeldolgozási lehetőségek	„Sergő-forgó” (együttműködést segítő játék) (két gyerek egymással szembe fordulva áll, keresztezett fogással megfogja egymás kezét, pörgésbe kezdenek, gyakori párcserével egy gyerek több társával összekerülhet) Ízérezékelés kóstolással Szerepjátékok (boltos, szakácsos) „Lopakodó” (együttműködést segítő játék) (a gyerekek az egerek, az óvodapedagógus az egérmama, a padlásra igyekeznek, de vigyázni kell, hogy a macska fel ne ébredjen, ezért nem beszélnek, csak gesztusokkal irányítják egymást - pl.: „gyertek”, „csendben legyetek”, „üljtek le” stb., a játék végén, ha mindenki feljutott a padlásra, falatozhatnak az ott talált csemegéből) „Játék bábbal” (csoportalakító, képességek fejlesztését szolgáló játék) (az óvodapedagógus és a gyermekek közötti bábos párbeszéd) „Kakukktójás keresés” (vizuális észlelés) (a kenyérsütés használati tárgyainak felhasználásával)

Levezető rituálék	Mesétől való közös elköszönés (körben állva kézfogással, hangostól a halkig) Furulyaszó Mesepárnák összeszedése Mesezsák (üres lepedő összehajtogatása)
Játékba átvezetési lehetőségek	Kenyérsütés a kemencében, majd kóstolás Ízérzékelés, kóstolás különféle kenyerekből Tisztántartási tevékenységek végzése közben és utána Boltos, szakácsos, pékség játék
Munkaformák	-Csoportos, mikro- csoportos, egyéni;
Szervezeti forma	-Kötetlen;
Komplexitás egyéb tevékenységi területekkel	KVTM-környezet KVTM-matematika Rajzolás, mintázás, kézimunka Mozgás

Cél- és feladatrendszer

- Tudjanak egyszerűbb történeteket, meséket, meserészleteket kötőszavak halmozása nélkül elmondani
- Szituációs-szerepjáték során gyakorolják az alapvető vásárláskor használatos párbeszédet
- Változatos metakommunikációs kifejezések, alkotó fantázia fejlesztése
- Beszélgetések kezdeményezése
- Szereposztásban való segítség, megfelelő instruálás, biztatás

Kiemelt fejlesztési terület:

- Az új hagyományok teremtésén keresztül, a szociális kompetenciák fejlesztése: közösségi érzés, egymásra figyelés, a közös tevékenységek, szokások örömeinek átélésével egységélmény fejlesztése, önállóság fejlesztése, egyéni felelősségvállalás fejlesztése
- Egymás munkájának megbecsülésére való nevelés, kooperatív együttműködés fejlesztése, hazaszeretet erkölcs alakítása
- Kitartás, türelem fejlesztése

Módszerek, eszközök:

- Motiváció, bemutatás, beszélgetés, szemléltetés, gyakorlás, megfigyelés, értékelés, dicséret

Megjegyzés, egyéb tevékenységek: A mese ismétlése más formában, más komplex tevékenységekkel egy-két héten át délelőtt, majd később időnként visszatérően a pihenőidőben, vagy egyéb szituációs helyzetben.

Meseajánló irodalmi gyűjtés – Középső csoport:

Móra Ferenc: A király kenyere
(http://mesemorzsa.blogspot.com/2013_02_08_archive.html#501535205792048437);
Zelk Zoltán: Egy búzaszem története
(https://mesemorzsa.blogspot.com/2017_06_27_archive.html#2261065267688799994);
A szürke ló (Arany László: Icinke-Picinke);
Czárán Eszter: Világnak Virága: A kis cipó (Szerzői kiadás 2006);
Kányádi Sándor: Mindennapi kenyér (https://gyuratz.lutheran.hu/doc/mesenap_2015_2.pdf);
Mátyás király meg a köleszsák (Kóka Rozália -
<https://mek.oszk.hu/06500/06597/06597.htm#1>);
Béka királykisasszony (Benedek Elek);

A rászedett ördög (Benedek Elek);
A tűz (Benedek Elek);
Zelk Zoltán: A bűvös cipó (https://reader.dia.hu/document/Zelk_Zoltan-Alszik_a_szel-10489);
Mese a búzaszembről és az életről (<http://meseolvasok.network.hu/blog/mesedoboz-hirei/mese-a-buzaszemrol-eletrol>);
Vadadi Adrienn: Lea mindent jobban tud (Pozsonyi Pagony kft.,2017.);
Vadadi Adrienn: Kockacukor lovassuli (Pozsonyi Pagony kft.,2017.);
Szepes Mária: Pöttyös Panni az óvodában (Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó Zrt.,2012.);
Tordon Ákos: Ki adja a kenyeret?
(<http://mesemorzsa.blogspot.com/search/label/Tordon%20%C3%81kos>);
Az Isten kardja (Benedek Elek);

Új Kenyér ünnepe - Korcsoport: Nagycsoport

Mese: Az arany eke

Mesei eszközhasználat	<p>Mesélés (élőszóval) Kellékek, jelmezek Különféle bábok Óvodai kemence Különféle kalászkok</p>
Ráhangoló rituálék, ötletek	<p>Mese közös köszöntése (körben állva kézfogással, halktól hangosig) Ráhangoló mondóka (mutogatással) Mesetarisznya Mesepárnák Mesezsák (üres lepedő kihajtogatása) Mesebörönd Furulyaszó (hangszerek hangjának megszólaltatása) Állandó báb</p>
Motivációk	<p>Énekszó Zenehallgatás IKT eszközökkel Látogatás a Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeumba (malom, a molnár munkája) Kenyértészta begyúrása Különböző kalász, fűfélék gyűjtése Találós kérdések, szólások, közmondások a kenyérről Igaz-hamis állítások Gyűjtőmunka (otthon fogyasztott kenyérfélék, péksütemények)</p>
Előadási módszerek	<p>Élőszó Bemutató, szemléltetés, cselekvés és gyakoroltatás Bábozás Papírszínház Mesében lévő párbeszédgyerekekkel történő felelevenítése Pantomim játék Dramatizálás</p>
Mesefeldolgozási lehetőségek	<p>Találós kérdések „Játék a szavakkal” (kapcsolatteremtő, memóriafejlesztő játék) (a gyerekek körben ülnek a fűben, mindenki megmondja a nevét és a neve kezdőbetűjével a meséből mond egy képzeletbeli tárgyat, fogalmat, érzést, ezt követően körbe-körbe kérdezzük a gyerekeket, hogy emlékeznek-e ki mit mondott) „Sergő-forgó” (együttműködést segítő játék) (két gyerek egymással szembe fordulva áll, keresztezett fogással megfogja egymás kezét, pörgésbe kezdenek, gyakori párcserével egy gyerek több társával összekerülhet) „Adj hozzá mozdulatot! (együttműködést segítő játék) (a gyerekek körbe ülnek, a játék vezetője elkezd egy egyszerű mozdulatot, a mellette lévő ismétli és hozzátesz egy újabbat,</p>

	minden soron következő játékosnak végig kell csinálnia az összes mozdulatot sorrendben) Terepasztal készítés (malom)
Levezető rituálék	Mesétől való közös elköszönés (körben állva kézfogással, hangostól a halkig) Furulyaszó Mesepárnák összeszedése Mesezsák (üres lepedő összehajtogatása)
Játékba átvezetési lehetőségek	Kenyérsütés az óvodai kemencében, majd kóstolás Ízérezékelés, kóstolás különféle kenyerekből Tisztántartási tevékenységek végzése közben és utána Boltos játék Fonások fűből, kalászbokból Terepasztal
Munkaformák	-Csoportos, mikro- csoportos, egyéni;
Szervezeti forma	-Kötetlen;
Komplexitás egyéb tevékenységi területekkel	KVTM-környezet KVTM-matematika Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Mozgás

Cél- és feladatrendszer:

- Változatos, sokszínű tevékenységek során ismeretet, saját élményű tapasztalatot szerezzenek a búzáról, zabról, a kenyérfőzés hagyományairól és az azzal kapcsolatos tevékenységekről
- A cselekvő tevékenységek közben erősödjenek a motoros, nyelvi, kognitív és szociális kompetenciák
- Társas szükségletek kielégítése a közös tevékenységek során

Kiemelt fejlesztési terület:

- Figyelem és képzelet fejlesztése a mese élményszerű bemutatásával
- Együttműködő képessége a gyermek és a felnőtt között
- Nagy és finommozgások fejlesztése a játékok során
- Alapvető udvariassági szokások betartása

Módszerek, eszközök:

- Beszélgetés, magyarázat, bemutatás, cselekedtetés, gyakorlás, megfigyelés, értékelés, dicséret

Megjegyzés, egyéb tevékenységek: A mese ismétlése más formában, más komplex tevékenységekkel egy-két héten át délelőtt, majd később időnként visszatérően a pihenőidőben, vagy egyéb szituációs helyzetben.

Meseajánló irodalmi gyűjtés – Nagycsoport:

Az aranyeke (népmese) <https://egyszervolt.hu/estimese/az-aranyeke-magyar-nepmese-20191228.html>;

Móra Ferenc: A király kenyere

http://mesemorzsa.blogspot.com/2013_02_08_archive.html#501535205792048437;

Petrolay Margit: A harcias kiséger Állatmesék óvodásoknak;

Zelk Zoltán: Egy búzaszem története

https://mesemorzsa.blogspot.com/2017_06_27_archive.html#2261065267688799994;

A szürke ló (Arany László: Icinke-Picinke);

Czárán Eszter: Világnak Virága: Az aranyköles (Szerzői kiadás 2006);

Czárán Eszter: Világnak Virága: A pöstyéni leánykút (Szerzői kiadás 2006);

Hogyan lesz a búzából kenyér <https://www.rajzfilmhirek.hu/hogyan-lesz-a-buzabol-kenyer-meselo-nemeth-juci/>;

A leleményes béres <https://egyszervolt.hu/estimese/a-lelemenyes-beres-nepmese-20190507.html>;

Az aratógazda <https://operencia.com/az-aratogazda-jakfai-nepmese/>;

Mese a búzaszemről és az életről <http://meseolvasok.network.hu/blog/mesedoboz-hirei/mese-a-buzaszemrol-eletrol>;

Az Isten kardja (Benedek Elek);

Telegdi Ágnes: Tavaszi-nyári ösvényeken: Ringatózó búzamezők állatvilága (Ring-Color Kft 2013);

Vadadi Adrienn: Palacsintatábor (Pozsonyi Pagony kft.,2017.);

AJÁNLOTT SZAKIRODALMI JEGYZÉK

- Antalfai Márta: A női lélek útja mondákban és mesékben (WJLF, 2011);
- Bajzáth Mária: Mesefoglalkozások gyűjteménye 1. pedagógusoknak Kolibri, 2015.
- Balaton Katalin - Gunszt Andrea - Hortobágyi Ivett: Ünnepek a néphagyományban (Örökös Stúdió Bt., 2015);
- B. Lakatos, M. (2012). Játépszichológia olvasókönyv óvodapedagógus hallgatóknak. Budapest: ELTE Eötvös.
- B. Lakatos, M., & Serfőző, M. (1999). Pszichológia. Budapest: Trezor Kiadó.
- Boldizsár Ildikó: Meseterápia Magvető, 2010.
- Bujdosóné Papp Andrea: A gyermeknek mese kell (Budapest, Hagyományok háza kiadó 2017);
- Dr. Bucherna Nándorné- Faust Dezsőné- Zadravecz Teréz: Néphagyományörzés az óvodában A Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága, 2005.
- Czárán Eszter: Világnak Virága (Tavaszi, Nyári, Őszi, Téli) Szerzői kiadás, 2005.
- Dankó Ervinné: Irodalmi nevelés az óvodában (Okker, Budapest,2004.)
- Dömötör Tekla: Magyar népszokások (Budapest, 1985)
- Dömötör Tekla: Magyar népszokások (Corvina Könyvkiadó, Bp., 1972);
- Faust Dezsőné - dr. Váginé Farkas Ildikó - Zadravecz Teréz : Útmutató a néphagyományörző óvodai program megvalósításához (2. módosított kiadás, Néphagyományörző Óvodák Egyesülete, Gödöllő, Korrekt Nyomdaipar, 2003);
- Göbel Orsolya: Csupa szépeket tudok varázsolni (L'Harmattan Kiadó, 2012)
- Göbel Orsolya: A fantázia tengerén, (L'Harmattan Kiadó ,2010)
- Honti János (1962): A mese világa. (Magvető Kiadó, Budapest.)
- Kaposi László: Dráma foglalkozások (II. kerületi Kulturális Közhasznú Nonprofit Kft, 2013)
- Kádár Annamária- Kerekes Valéria: Mesepszichológia a gyakorlatban (Kuleslyuk Kiadó, 2017.)
- Kolosai Nedda (2013): Művészettudomány. (Gyermeknevelés, 1. 2. sz. 57–72.)
- Lovász Andrea (2011): Felnőtt gyermekirodalom (Könyv és Nevelés, Ifjúsági irodalom rovat,13.évf.,2.sz.)

- Lukács Józsefné-Ferencz Éva: Gyermekirodalom,(Flaccus Kiadó, 2019)
- Maria Montessori: Csendgyakorlatok (<https://neteducatio.hu/jatekos-fejlesztés-5-csendgyakorlatok/>);
- Mérei Ferenc - V. Binét Ágnes: Gyermeklélektan. (Gondolat Kiadó, Budapest, 1970)
- Molnár V. József: Ég és Föld ölelésében (Ős Kép Kiadó, Budapest, 2009);
- Molnár V. József: Kalendárium
- Nagy József: Kompetenciaalapú kritériumorientált pedagógia. (Mozaik Kiadó, Szeged,2007.)
- Nagy József, Fejlesztés mesékkel (Mozaik kiadó-Szeged, 2016)
- Nicholas Kardaras: A képernyő rabjai (Jaffa kiadó, 2017)
- Nagy Ágnes: A drámajáték, mint az esélyteremtés egyik eszköze. RAABE.
- Nyitrai Ágnes: Hét aranyalma. Módszertani gyűjtemény óvodapedagógusoknak. (Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt, Budapest,2012.)
- Óvónők lapja: Óvodapedagógusok Országos Szaklapja, (2015. (2. évf.) 8. sz. 9-10. old.
- Kavalecz Angéla: Meseterápia);
- Paládi Kovács Attila szerk.: Magyar Néprajz - Folklor 3 : Népszokás, néphit, népi vallásosság (Akadémiai Kiadó, Bp. 1988-2002);
- Papp Gábor: Csodakút (Pontifex Kiadó, 1994);
- Papp Kornélia: Szájról szájra, kézről kézre I. II. kötet Geobook Hungary Kiadó Kft. 2006.
- Papp Kornélia: Szájról szájra, kézről kézre III. kötet Geobook Hungary Kiadó Kft. 2012.
- Pressing Lajos: Az égig érő fa - Szellemi tanítások a magyar népmesékben I. (Future'S-Port Kft, 2009);
- Propp, Vlagyimir Jakovlevics (2005): A varázsmese történeti gyökerei. (L'Harmattan Kiadó, Budapest.)
- Raffai Judit: A magyar mesemondás hagyománya (Hagyományok háza kiadó 2007);
- Soós Levente (2013): Kifogyhatatlan derű-Interjú Pál Ferencsel.
- Stiblar Erika: Népmeséink lélektani hatásai; (Pszichoterápia, 2015. (24. évf.) 4. sz. 296-305. old.)
- Székely Andrea: Művészetek báb és drámajátékkal (Műszaki kiadó)
- Szekeres Veronika (2011): A humor pszichológiája.
- Szélinger Henriett: Varázslatos mesevilág, mesés varázslatok...RAABE.
- Tancz Tünde (2009): Népmesék az óvodai anyanyelvi-kommunikációs nevelésben. Anyanyelv-pedagógia, 1. 2. sz
- Tölgyessy Zsuzsanna: A gyermekirodalom átmeneti műfaja: A verses mese. RAABE.

Tímárné Hunya Tünde: A népmese és a műmese sajátosságairól. (In: Bálint Péter(szerk.):Közelítések a meséhez).(Didakt Kiadó,Debrecen,2003.)

Vekerdy Tamás (2006): Felnőttek és gyerekek. Saxum Kiadó, Budapest.

Wallon, H. (1958): A gyermek lelki fejlődése (Budapest: Gondolat.)

Zilahi Józsefné: Óvodai nevelés játékkal, mesével- Legelget az őz (Eötvös József Könyvkiadó, 1996);

Zilahi Józsefné: Óvodai nevelés játékkal, mesével- Virágzik a barack (Eötvös József Könyvkiadó, 1996);

Zilahi Józsefné: Óvodai nevelés játékkal, mesével - Erős már a szél (Eötvös József Könyvkiadó, 1996);

Zilahi Józsefné: Óvodai nevelés játékkal, mesével - Erős már a szél (Eötvös József Könyvkiadó, 1996);

Zóka Katalin: Vers, mese, ének és társaik. RAABE.

Zóka Katalin: Az óvodai vers-és mesetevékenységek tervezésének szempontjai RAABE, Fejlődés és fejlesztés az óvodában.

A MESEPEDAGÓGIAI SZAKMAI GYŰJTEMÉNY KÉSZÍTŐI:

Csávás Csilla

Dósa Réka

Erdézné Barna Erzsébet

Ferenczi Dóra

Hajnal Margit Hajnalka

Kertész Tímea

Páviczné Lőrincz Andrea

Spalovszky Andrea